

OB DNEVU VSTAJE SLOVENSKEGA LJUDSTVA

Naš praznik

Pred devetnajstimi leti je odjeknil v Smartnem pod Šmarno goro prvi strel, ki ga je sprožila partizanska skupina na okupatorjevega vojaka. Ta dan praznujemo kot obletnico začetka vstaje, kot začetek novega, velikega obdobja v zgodovini slovenskega naroda.

Takrat, ko je vsa Evropa trepetala pred nacistično in fašistično nasilnostjo, so jugoslovanski narodi pod vodstvom svoje Komunistične partije in svojih najboljših sinov prešli prvi v Evropi v ofenzivo, v boj na življenje in

GUSTAV GUZEJ

smrt proti barbarom dvajsetega stoletja. Na zastave revolucije pa nismo zapisali samo gesla o nacionalni osvoboditvi, pač pa smo takrat krenili v napad tudi proti izkoriščanju človeka po človeku, za socialno pravičnost in za enakopravno življenje vseh ljudi.

Okoli zastave revolucije so se zbrali vsi pošteni ljudje naše domovine in tako je slovensko ljudstvo skupno z vsemi jugoslovanskimi narodi zmagovito stopilo v pomlad narodov.

Z zmagovito zaključeno narodnoosvobodilno borbo pa revolucija še ni bila končana. Signal, ki ga je sprožil pred devetnajstimi leti prvi strel na okupatorjevega vojaka, signal na splošno ljudsko vstajo, je obdržal svojo veljavo tudi po osvoboditvi naše dežele. Začel se je prav tako težaven del neoborožene revolucije: najprej izgradnja naše porušene domovine, nato pa graditev našega zastoalega gospodarstva ter takih družbenih odnosov, v katerih si po svojih prizadevanjih kroji vsak delovni človek sam svoje življenjske pogoje. Tudi v tem obdobju je, kakor v oboroženem delu naše revolucije, Osvobodilna fronta zbirala okoli sebe vse poštene ljudi in jih povezovala v boju za te naše velike cilje.

Teško je reči, kaj je najznačilnejše v tem zgodovinskem obdobju graditve naše socialistične dežele. Gotovo sodi sem sistem naše socialistične demokracije, ki sloni na delavskem in družbenem samoupravljanju. Od leta 1950 do letos, ko je poteklo 10 let, kar je bil sprejet zakon o uvedbi delavskega samoupravljanja v gospodarskih podjetjih naše države, je v delavskih svetih in upravnih odborih sodelovalo nad 800.000 delavcev in uslužbencev ali vsak osmi zaposleni je šel skozi to življenjsko šolo samoupravljanja.

»Socialistični družbeni odnosi, katerih podlaga je delavsko samoupravljanje,« je dejal tovariš Tito v svoji poslanici ob desetletnici delavskega samoupravljanja, »so naša pglavitna pridobitev v minulem obdobju. Delavsko in družbeno upravljanje je tista sila, ki čedalje bolj utrjuje in nadalje razvija bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije, skovano v narodnoosvobodilni vojni in socialistični revoluciji. Delavsko in družbeno samoupravljanje daje naši socialistični družbi moč in monolitnost.«

Peti kongres Socialistične zveze je podrobno pregledal uspehe, ki smo jih dosegli v vsem tem obdobju, ko smo iz zaostale dežele ob velikih naporih naših delovnih ljudi ustvarili industrijsko in kmetijsko razvito državo. Pokongresne konference Socialistične zveze so kakor povsod tudi v našem okraju ugotovile velik na-

predek, ki so ga dosegle vse občine v našem okraju. Hkrati pa so nakazale tudi naloge za bodoče obdobje, ki jih bomo formulirali v novem petletnem planu. Te naloge bodo vsekakor nagel in skladen razvoj gospodarstva, pospešeno razvijanje osebnega in družbenega standarda in ne na koncu utrjevanje socialističnih odnosov

kot posebnega faktorja v našem družbenem sistemu.

Več kot 53.000 članov Socialistične zveze našega okraja bo skupaj z veliko armado delovnih ljudi vse države z uspehi izpolnjevalo tudi naloge novega petletnega obdobja, s tem utrjevalo socialistične odnose in si gradilo svoje boljše življenje.

PREDSEDNIK SUDANA V IZOLI

Ko so naši ljudje zvedeli, da se bo z Brionov peljal na obisk v Ljubljano in na Gorenjsko predsednik vlade Sudana Ibrahim Abud, so od obalnega pasu dalje vse do ljubljanskega okraja ob glavni cesti ter po ulicah vseh naših večjih krajev postavili niz slavalokov ter drogov s sudanskimi in jugoslovanskimi zastavami. Pot visokih sudanskih gostov v Slovenijo in nazaj na Brione je bila tudi v naših krajih v znamenju najbolj prisrčnih manifestacij jugoslovanskega delovnega ljudstva za iskreno prijateljstvo z novo osvobojenimi afriškimi narodi.

Ko se je kolona avtomobilov v ponedeljek, 18. julija, pomikala skozi naš okraj, je bila povsod ob cesti zbrana velika množica ljudi, starih in mladih, predvsem pa delovnih kolektivov, da bi pozdravili daljne sudanske goste.

Tja gredoč so sudanski prijatelji (poročilo o njihovem povratku skozi naš okraj nazaj na Brione bomo objavili prihodnjič) najprej naleteli na živ zid množice pozdravljajočih ljudi v Izoli. Kolona avtomobilov se je ustavila, ob igranju godbe pa je k avtu, v katerem sta predsednik Abud in Aleksander Ranković stoji in nasmehana odzdravljala, pristopil predsednik občine tovariš Vičič in visokemu sudanskemu gostu v imenu ogromne množice zbranih občanov izrekel prisrčno dobrodoščilo in željo, da bi se v naših krajih dobro počutili. Predsednik Abud se mu je s stiskom roke in s kratkim nagovorom zahvalil za tako topel sprejem, enako pa tudi pionirki Nataši Ivančičevi, ki mu je nato na čelu pionirske delegacije izročila lep šopek, vtem ko je drugi šopek v imenu izolskih delavcev izročila tovarišu Rankoviću delavka Anica Jagodnik iz Delamarisa.

Preden pa se je po kratkem postanku avto kolona pomaknila iz Izole proti Koprju, je iz množice, ki je zagrinjala glavni avto, na ramenih svoje matere nekako visoko zrasel majhen fantek, lice ob lice tovarišu Rankoviću, in mu prisrčno, korajžno zaklical: »Zivio tovalis Ranković! Seveda se je tovariš Ranković pobiču za njegov neprisiljeni, navdušeni pozdrav tudi toplo zahvalil in ga pobožal po licu.

Dokler je morala kolona avtomobilov, v katerih so bili ostali afriški gostje, zaradi počasi se umikajoče množice voziti korakoma, je bilo videti še drug pomemben prizor: ko so visoki temnopolti gostje skozi okna avtomobilov mahali v odzdrav prekipevajočemu pozdravljanju naših ljudi, se je marsikateri njihova roka ob nekakšni obojestranski spontani pripravljenosti na to ujela v prisrčen stisk z rokami izolskih delavcev in delavk.

bilov mahali v odzdrav prekipevajočemu pozdravljanju naših ljudi, se je marsikateri njihova roka ob nekakšni obojestranski spontani pripravljenosti na to ujela v prisrčen stisk z rokami izolskih delavcev in delavk.

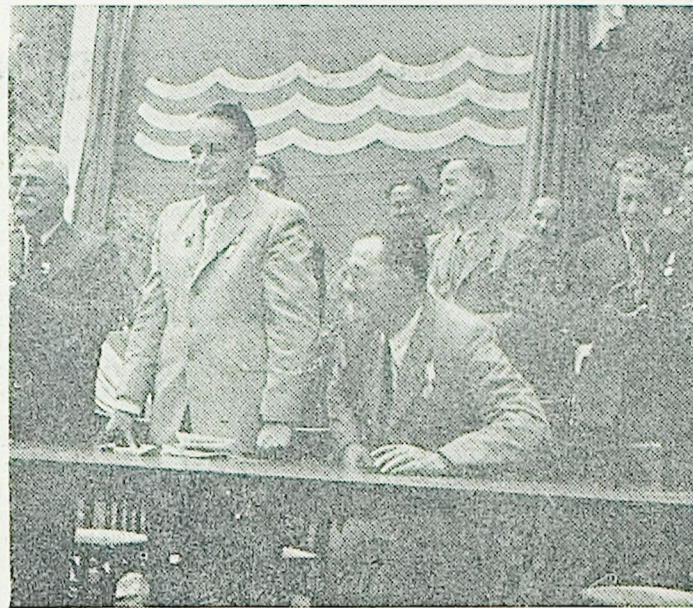
OB ŠESTEM ZASEDANJU MEŠANEGA ODBORA ZA MANJŠINE

NAPREDEK ZAVISI OD ITALIJE

Šesto leto poteka, odkar je bil dne 5. oktobra 1954 podpisan tako imenovani Londonski memorandum, s katerim se je uredilo tržaško vprašanje. V posebnem statutu, ki je priloga memorandumu, so zabeležene temeljne pravice obeh narodnostnih skupin vzdolž razmejnih črt, poseben jugoslovansko-italijanski mešani odbor pa spremlja izvajanje tega statuta, obravnava zahteve ene ali druge via-

Zgoraj: predsednik Vrhovnega vojaškega sveta in predsednik vlade Sudana Ibrahim Abud odzdravlja Izolčanom. — Spodaj: ko je privozil v Izolo avto s predsednikom Abudom in Aleksandrom Rankovićem, so ga množice delovnih ljudi dobesedno zagrnile

Dragocen spominski posnetek: duša Osvobodilne fronte slovenskega naroda Boris Kidrič (v sredini) na prvem kongresu OF v osvobojeni Ljubljani pred petnajstimi leti (15. julija 1945)

OB LETOŠNJEM DNEVU VSTAJE SLOVENSKEGA LJUDSTVA BO NA VEČER PRED PRAZNIKOM, V ČETRTEK, 21. JULIJA, OB 18. URI ODKRIT SPOMENIK

VELIKEMU REVOLUCIONARJU
BORISU KIDRIČU

SPOMENIK NAS BO SPOMINJAL NA ŽIVLJENJE IN DELO BORISA KIDRIČA, DOSLEDNEGA BORCA ZA PRAVICE DELOVNIH LJUDI.

SPOMENIK BO ODKRIT V PARKU OB KRIŽIŠČU PREŠERNOVE IN ERJAVČEVE CESTE V LJUBLJANI.

VABIMO VSE ČLANE POLITIČNIH IN DRUŽBENIH ORGANIZACIJ IN DELOVNE KOLEKTIVE, DA SE ODKRITJA SPOMENIKA UDELEŽE.

ODBOR ZA POSTAVITEV SPOMENIKA
BORISU KIDRIČU

de, razna vprašanja, ki zadevajo prizadevanja etničnih skupin ter rešuje prošnje in predloge, ki jih vlagajo pripadniki obeh manjšin zaradi zaščite svojih pravic iz posebnega statuta.

Mešani odbor se sestaja dvakrat na leto, izmenoma v Beogradu oziroma Rimu in je 9. t. m. zaključil svoje šesto redno zasedanje v Beogradu. Od dosedanjih je bilo najbolj plodno četrto zasedanje, ko je bilo sprejetih več konstruktivnih priporočil obema vladama in je bila o delu odbora objavljali časopisi, so bila bolj plod domneve in ugibanj. Z obeh strani pa je na koncu vendarle prišla v javnost informacija, da so se sporazumeli o nekaterih zadevah s področja šolstva.

Ko torej nimamo na razpolago uradnih obvestil o delu odbora, naj tudi mi ugibamo na podlagi znanega dnevnega reda zadnjega zasedanja, o čem je odbor največ razpravljal. Gre predvsem za dve veliki skupini vprašanj. Prvo zajema šolstvo z osnovnim pogojem njegove zakonitve, kar izrecno obema prizadetima državam nalaga posebni statut, in z jamstvom za vsestransko izenačene pogoje za

delovanje manjšinskih šol, drugo pa celoten kompleks pravic manjšine do enakopravnosti v javnem življenju — od pravice do uporabe materinega jezika in javnih uradih do pravične zastopnosti v predstavniških organih, javnih službah in komisijah, do dvojezičnega urejanja manjšinskega vprašanja. Kot primer naj navedemo, da imamo v krajih ob vsej obali dvojezične javne napise, čeprav manjšina nikjer ni zastopana z več kot 25%, kar pa je pogoj iz posebnega statuta.

(Nadaljevanje na 2. strani)

NA OBISKU PRI KOPRSKIH BRIGADIRJIH

Pretekli teden sta obiskala koprške brigadirje na avtomobilski cesti »Bratstvo in enotnost« sekretar OK ZKS Koper Albert Jakopič-Kajtmir in predsednica OK LMS Koper Marija Vogričeva. Obiskovalca sta si ogledala naselje »Zlatko Snajder« v Malošištu in naselje »Žarko Zrenjanin« v Ranutovcu v Srbiji, kjer se nahajata delavsko-kmečka in srednješolska brigada iz našega okraja. Po prisrčnem srečanju s koprskimi brigadirji, ki so oba gosta seznanili z življenjem in delom v brigadah, sta jih v imenu prebivalcev koprškega okraja pozdravila in tudi nagradila.

OB DNEVU VSTAJE SLOVENSKEGA LJUDSTVA

iskreno čestitam vsem delovnim ljudem našega okraja!

Okrajni komite ZKS
Okrajni odbor SZDL
Okrajni komite LMS
Okrajni sindikalni svet
Okrajni odbor Zveze borcev
Okrajni odbor Zveze rezervnih oficirjev in podoficirjev

Napredek zavisi od Italije

(Nadaljevanje s 1. strani)

Naj takoj povemo, da se na italijanski strani te obveznosti vztrajno branijo, celo tam, kjer je naš življenjski naseljen povsem kompaktno in predstavlja večino. Ni treba posebej poudarjati, da so pripadniki italijanske narodnostne skupine deležni vseh pravic, ki jih nudi širok mehanizem naše socialistične družbene ureditve in da so dejansko zastopani v vseh predstavniških organih, družbenih organizacijah in organih družbenega upravljanja. Z naše strani ni izpolnjena le ena važnejša obveznost iz posebnega statuta — to je vprašanje profesorjev manjšinskih srednjih šol, med katerimi je še vedno 8 slovenskih profesorjev, ki pa popolnoma obvladajo italijanski jezik. Krivda za to pa ne gre našim oblastem, pač pa tistim, ki so pred leti odredili umik skoraj vseh italijanskih šolnikov s tega področja. Vsekakor pa bo tudi ta nedostatek v kratkem odstranjen, saj Okrajni ljudski odbor Koper štipendira zadostno število pripadnikov manjšine na univerzah, dve štipendisti celo v Italiji.

Mnogo važnejše so obveznosti, ki jih morajo še izpolniti italijanske oblasti, da bi obstoječe stanje vskladile z določili posebnega statuta.

Na področju šolstva se sedaj niso izdali zakona, ki bi zagotovil slovenskim šolam formalno in dejansko enakopravnost. To zlasti težko občutijo učitelji in profesorji, ki so v veliki meri še izven stalnega službenega razmerja. Menda pa je italijanska delegacija prav glede tega sprejela v Beogradu določene obveznosti, kar je vsekakor treba pozdraviti.

Se težje je stanje glede druge skupine vprašanih. Nekateri uradniki in Trstu še vedno smatrajo, da Memorandum ne velja, ker ni bil ratificiran, zaradi česar odrekajo našim ljudem pravico do uporabe slovensčine v uradih, še posebej pa so pri tem trdni na sodiščih. Tam se še opirajo na veljavne fašistične zakone, ki izrecno prepovedujejo uporabo tujega jezika in to je zanje tudi slovensčina. Omenili smo že, da se branijo dvojezičnih napisov in slovenskih nazivov krajev, kjer je kompaktno naseljen naš življenjski, v uradih je le

malo Slovencev, pa tudi sicer njihova navzočnost v raznih javnih forumih nikakor ne zadovoljuje in ni v razmerju s številom pripadnikov naše narodnostne skupine.

Pri takem stanju stvari res ni težko uganiti, da se je jugoslovanska delegacija v mešanem odboru borila za dosledno uveljavljanje določil posebnega statuta na Tržaškem, da pa pri tem ni prišlo do večjih uspehov, saj drugače bi to prav zagotovo objavili. Ni izključeno, da so z italijanske strani svoj odpor branili z okoliščino, da imajo šibko vlado in da bi priznanje zakonitih pravic našemu življenju trenutno utegnile preveč razkačiti desnice in vse tiste, ki žalujejo za starimi časi.

Gotovo pa je, da so obveznosti Italije do naše manjšine element, ki se bo moral prilagoditi sicer zelo dobrim odnosom med našima dvema

državama, kajti sicer bi utegnili tem odnosom škodovati, kakor vidimo tudi na primerih v naši neposredni bližini.

Zato menimo, da so rezultati zadnjega zasedanja mešanega odbora, čeprav neznatni, pa vendarle spodbudni in koristni za obe prizadeti narodnostni skupini ter za dobro sosedstvo med obema državama.

Opazovalec

Plodovi IV. kongresa SZDL

Prejšnji teden je predsedstvo Okrajnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva v Kopru kritično ocenilo značilnosti nedavnih občinskih konferenc SZDL. Kakor smo že poročali, so na teh konferencah obravnavali izvaja-

Jugoslovanske čete pod zastavo OZN

V neodvisni afriški državi Kongo se je zaradi težnje po odcepitvi pokrajine Katange položaj precej zapletel. Zato je Varnostni svet sklenil poslati v Kongo čete OZN, da bi napravile red. Doslej so se temu vabilu že odzvale vlade Tunizije, Gane, Maroka in Etiopije in poslale nekaj svojih bataljонов, ki bodo pod vodstvom švedskega generala van Horna skušale preprečiti trenja in ohraniti

Kongu neodvisnost v skladu z Ustanovno listino Združenih narodov.

Generalni sekretar OZN Dag Hammarskjöld pa je povabil po eno azijsko in južnoameriško državo ter vlade Jugoslavije, Švedske in Norveške, da bi tudi one nudile vojaško tehnično pomoč. Ta predlog o formiranju jugoslovanske letalske enote je Jugoslavija v načelu sprejela, saj ima za tako sodelovanje vse pogoje kot država, ki ne pripada nobenemu bloku in uživa zaradi dosledne politike miroljubne koeksistence med narodi velik ugled v afriških in azijskih državah.

POJASNILA ZA UPORABNIKE DRUŽBENEGA PREGOŽENJA

Zakupnina za izkoriščanje kmetijskih zemljišč

Po zakonu o izkoriščanju kmetijskih zemljišč se stekajo zakupnine za neobdelana zemljišča v investicijski sklad občinskega ljudskega odbora, na katerega območju je neobdelano zemljišče. Ta zakupnina se steka in evidentira na računu 888, partija 220 — ostali izvirni dohodki in se šifrira s šifro »U«. Predno pa se prenesejo omenjena sredstva v občinski investicijski sklad, je treba poravnati vse zapadle obveznosti do družbene skupnosti glede na dohodek iz kmetijstva, ki se nanašajo na to zemljišče.

Prijava nameranih kreditnih opravil s tujino

Opozoriti je treba na odločbo Odbora za gospodarstvo pri Zveznem izvršnem svetu, po kateri je treba preje prijavitelj opravila, s katerimi se ustvarjajo obveznosti do tujine in po kateri je treba pošiljati podatke o dolgovih v tujini. Pred sklenitvijo opravila morajo gospodarske in družbene organizacije ter državni organi prijavitelja vsako opravilo, s katerim se ustvarja kreditno razmerje s tujino in to Narodni banki FLRJ. Če Narodna banka v roku desetih dni od dne prejema prijave ne stavi nobene pripombe na sklenitev opravila, se smatra, da pogodba lahko sklene.

Omenjena odločba še določa, da morajo gospodarske in družbene organizacije ter državni organi do konca vsakega trimesečja pošiljati Narodni banki FLRJ stanja o svojih dolgovih iz kreditnih razmerij na pram tujini. Ta poročila morajo pripraviti pošiljati Narodni banki FLRJ, glavni centrali, direktiji devizne bilance in to najkasneje do 15. naslednjega meseca po preteku četrtletja s stanjem dolga na dan 31. marca, 30. junija, 30. septembra in 31. decembra. Po pojasnitvi Narodne banke naj omenjena poročila zajemajo samo dolgove, za katere ne jamči katera izmed domačih bank, to je Narodna banka, Jug. investicijska banka in Jug. banka za zunanjo trgovino. Poročilo je treba dati za vsako državo na posebnem listu.

Odobritev za nakup vozniških kart za povratek iz tujine

Državni sekretariat za finance je odobril, da se lahko pošiljajo v tujino poleg ostalega tudi vozne karte, kar je posebno važno za gospodarske organizacije in druge, ki pošiljajo svoje uslužbence v tujino. Vendar pa mora dati odobritev za tako pošiljanje Narodna banka FLRJ, glavna glavna centrala, osek za splošne devizne zadeve.

V tej zvezi je treba pripomniti, da vlagajo doma nabavljene vozne karte za odhod in vrnitev, dva meseca. Če pa kaka domača oseba ostane v tujini več kot dva meseca ali iz drugih opravičenih razlogov zahteva, da se ji odobri nakup vozne listke za vrnitev, lahko izda odobritev za tak nakup Narodna banka, kot je bilo prej rečeno. Take odobritev bo banka izdajala le domačim osebam in le za kratke relacije. Odobritev bo izdana v dveh izvodih, od katerega uporabi enega za nakup vozne listke, drugega pa za priložitev pošti, ki kontrolira poštni promet s tujino.

Proslava ob 15-letnici osvoboditve Begunj

Preteklo nedeljo je bila v Begunjah veličastna proslava v spomin na petnajstletnico osvoboditve in v počastitev borcem, ki so svoj boj bojevali v zaporih, ječah, internacijah in koncentracijskih taboriščih. Na proslavi, ki se je udeležilo več kot deset tisoč ljudi, je govorila tovarišica Vida Tomšičeva, podpredsednica glavnega odbora SZDL Slovenije, v partizansko Begunje pa so prišli tudi tovariši Edvard Kardelj,

Boris Kraigher in drugi ugledni gostje.

Potem, ko je tovarišica Vida Tomšičeva orisala zgodovinsko pot KPJ, njen boj za osvoboditev pred vojno in med njo ter vlogo Jugoslavije v povojnem prizadevanju za vrsto izvenblokovskih držav, ki se kot Jugoslavija borijo za načela sožitja med narodi in za trajni mir v svetu. Med drugim je govorila poudarila tudi pomen maloobsejnega prometa z Avstrijo, ki se je začel sredi tega meseca. To je ponoven dokaz, da je Jugoslavija bila in da bo tudi ostala pobornik za odpiranje meja in dejanskega mednarodnega sodelovanja, je dejala med drugim tovarišica Vida Tomšičeva.

Razpis

Ljudska univerza okraja Koper prireja v šolskem letu 1960/61 naslednje tečaje in predavanja:

I. Center za delo z izrednimi slušatelji:

a) Pripravljalni tečaj za sprejemne izpite na pravno fakulteto, pripravljali tečaj za sprejemne izpite na ekonomsko fakulteto,

b) pripravljali tečaj za sprejemne izpite na Višjo komercialno šolo v Mariboru.

Pogoji:

Kandidati morajo imeti najmanj dovršeno osemletno ali njej enakovredno šolo in 4 leta delovnega staža v gospodarstvu ali državni upravi.

b) Predavanja za I. letnik pravne fakultete, predavanja za II. letnik pravne fakultete, predavanja za I. letnik ekonomske fakultete,

Pogoji:

Vpis na dekanatu ustrezne fakultete.

II. Strokovno izobraževanje:

a) začetni stenografski tečaj, b) knjigovodski tečaj, c) tečaj za kino operaterje za 16 mm film.

III. Šola za tuje jezike:

a) nadaljevalni tečaji za angleščino, italijanščino, nemščino in francoščino,

b) začetni tečaji za angleščino, italijanščino, ruščino, nemščino in esperanto.

Vpis:

Interesenti naj dostavijo pismene prijave na naslov: Ljudska univerza okraja Koper, Kreljeva ulica 5, Koper, do 31. 8. 1960.

Informacije in pojasnila dobite pri Ljudski univerzi okraja Koper, telefon 162, vsak dan od 8. do 14. ure.

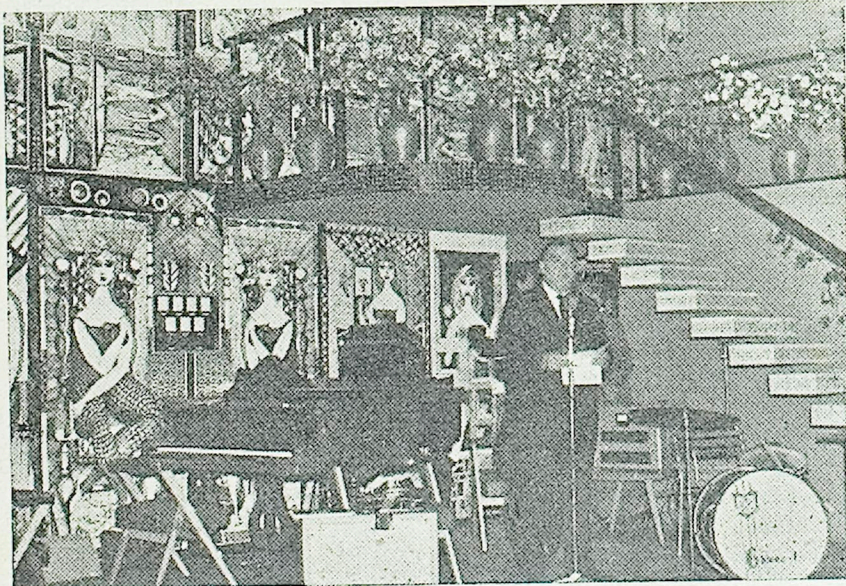
Vnekaj vestak

NEW YORK: Ameriška demokratska stranka je te dni izvolila senatorja Johana Kennedyja za kandidata demokratske stranke na volitvah predsednika ZDA. Kennedy uživa velik ugled v svoji stranki in vse kaže, da bo na predsedniških volitvah predla dokaj trda republikanecem. Nacionalni konvent demokratske stranke pa je istočasno izvolil senatorja Lyndona Johnsona za kandidata za podpredsednika ZDA.

PARIZ: Zahodna Nemčija je obljubila, da bo do leta 1963 izplačala 470 milijonov novih francoskih frankov fancieskim žrtvam nacističnih koncentracijskih taborišč.

BEIRUT: Ob nedavni II. obletnici iraške revolucije je predsednik Iraka Kasem izjavil, da je Irak miroljubna in nevtralna država, ki nikomur ne grozi in zaradi tega ne dovoli vmešavanje v njene notranje zadeve. Znano je, da je Irak v zadnjih letih vzpostavil dobre prijateljske zveze z vzhodnimi in zahodnimi državami, posebno še z vsemi arabskimi.

NEW DELHI: V prihodnjih 3 letih bo Indija kupila v Sovjetski zvezi 1,5 milijona ton naftnih proizvodov po nižjih cenah od svetovnih.

Koper je dobil nov turistični objekt: v novem prizidku hotela Triglav moderni, v francoskem stilu urejen bar. Vhod v bar je skozi staro Carpacciovo hišo. V soboto je bila slovesna otvoritev, ko je direktor hotela Triglav Jože Zidar izročil okusno urejene prostore svojemu namenu (na sliki)

BRALCEM, KI SO VPRAŠALI Zakaj ukinitev javnih izlivk v Kopru?

Med stanovalci nekaterih predelov Kopra je povzročila ukinitvev treh javnih izlivk (na Muhi, v Mladinski ulici in na Karpačevem trgu) precej razburjenja.

Na upravi Rižanskega vodovoda smo na naše vprašanje dobili informacijo, da so ukinitve javne izlivke služile zelo omejenemu krogu stanovalcev brez vode, ker ima večina Koprčanov dostop do vode v lastnem stanovanju ali pa v poslopju, kjer stanujejo (podnajemniki). Zato so te izlivke služile predvsem raznim prehodnim potrošnikom, ki so bore malo skrbeli za ekonomično potrošnjo vode, medtem ko nihče ni pazil na vzdrževanje teh izlivk in so zato morali skoraj vsak mesec menjati pipe.

Na Zavodu za komunalno dejavnost, ki je izdal nalog za ukinitvev omenjenih treh izlivk, pa so nam povedali, da so zaradi neekonomične potrošnje vode imeli visoke stroške s plačevanjem vodarine, da prehodni uporabniki niso pazili niti na higieno ter da je bila ukinitvev tudi v interesu sanitarne inšpekcije. Zavod je zaradi tega opozoril že meseca marca vse prizadete, naj si v kar najkrajšem času zagotovijo dobavo vode, oziroma si inštalirajo vodovod, vendar se vse do tega ukrepa nihče ni javil na njihovi upravi, da bi preskrbo vode posameznih stanovalcev uredili skupno in z njihovo pomočjo.

Naše mnenje: Ukinitvev izlivk na treh najbolj prometnih točkah našega okrajnega mesta vsekakor ni umestna, saj se posebno sedaj, v času glavne sezo-

AKTIVNOST KOPRSKIH NOVINARJEV

Koprski novinarji so imeli v razdobju enega tedna kar dve predavanji, ki ju je organizirala domača podružnica Društva novinarjev Slovenije. Pretekli teden je govoril novinarjev tajnik OLO Črt Kolenc o VI. zasedanju mešane jugoslovansko-italijanske komisije, ki je vred nedavnim zaključila svoje delo v Beogradu. Predavanje je obravnavalo manjšinsko vprašanje, predvsem vprašanje manjšinskega šolstva. Pretekli ponedeljek pa se je odzval vabilu podružnice dr. Aleš Belder, predsednik znanjepolitičnega odbora Zvezne ljudske skupščine, ki je tolmačil koprskim novinarjem vrsto aktualnih mednarodnih političnih vprašanj.

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR KOPER

želi vsem prebivalcem koprškega okraja

ob Dnevu vstaje slovenskega ljudstva

uspešno delo v izvajanju naših družbenih nalog

OB DNEVU VSTAJE SLOVENSKEGA LJUDSTVA

čestitata vsem bralcem, naročnikom, prijateljem

in vsem svojim sodelavcem uredništvo in

uprava SLOVENSKEGA JADRANA

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Bračič. Izhaja vsak petek. Izdaja CZP Primorski tisk Koper. Uredništvo in uprava v Kopru, Cankarjeva 1, telefon 170. Posamezen izvod 10 din. — Letna naročnina 500 din, za tujino 1300 dinarjev ali 3,5 am. dolarja. — Bančni račun 602-70-1-181. Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Tisk in klišej tiskarna CZP »Primorski tisk«

LETOŠNJA TURISTIČNA SEZONA

Polletna bilanca je aktivna

V zadnjih tednih so se pojavljale pri nas govorice o kritičnem položaju letošnje turistične sezone in predsezone. Nekateri so vedeli celo povedati, za koliko tisočev je letos nočitev manj kot lani, zlasti pa še o izostanku tujih turistov.

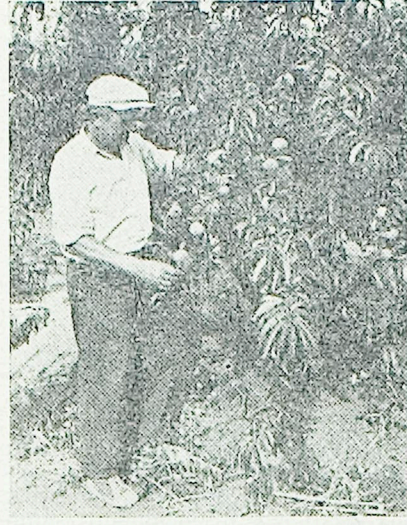
Položaj ob začetku meseca julija pa je bil naslednji: Ankanar je dosegel 17.681 nočitev, 4.261 več kot v prvi polovici leta 1959, od tega pa od tujcev 8.849 ali 4

manj. Koper je imel 19.914 ali 4.969 nočitev več. Od teh so jih dali tujci 3.641, kar znaša 1.626 njihovih nočitev več. Piran je dosegel skupaj s Fijeso in Strunjanom 39.471 celotnih in od tega 3.345 tujih nočitev, kar predstavlja 1.255 tujih nočitev več. V Portorožu je znašalo število nočitev 57.913 ali 693 več kot v istem obdobju leto prej. Absolutno manjše od lanskega je bilo samo število nočitev v Postojni, kjer so

jih dosegli skupaj 5.439 ali samo 645 manj kot lani v tem obdobju. V vsem koprskem okraju je bilo v prvem letošnjem polletju 140.418 nočitev, od tega 52.744 tujih državljanov. Vseh nočitev skupaj je bilo tako 24.174 več kot lani, čeprav je v tem številu 2.528 manj tujcev.

S tako bilanco moremo biti več kot zadovoljni, saj nam mora biti porast nočitev lastnih državljanov všeč, razen tega pa tudi izdatno krije in močno presega izpadek nočitev tujih državljanov. Prizadet je deloma samo devizni priliv, vendar manj, kakor bi po številkah lahko sklepali. Tujci namreč ostajajo zato dalj pri nas kot lani. Ker v te številke niso všteti turisti izven treh navedenih občin, je dejanski položaj še boljši. Razen tega kaže potek sezone tudi v juliju pozitivno bilanco in celo postopen dvig.

R.

Razen vodje obrata Debeli rtič Kmetijsko-živilnorskega kombinata Koper Stanka Meška ima prav gotovo največje zasluge za letošnje obilno trgatve breskev na tem posestvu marljivi Alojz Bizjak (na sliki), ki je spremljal rast in razvoj breskovihih dreves od vsega začetka in ima zato danes, ko je narava obilo povrnila ves trud, toliko večje zadoščenje in zadovoljstvo spriču bogate letine, ki je ni mogla zavreti niti zahrbtna pomladna suša

PROBLEM, KI ZASKRBLJUJE NAŠE KLETARJE, VINOGRADNIKE

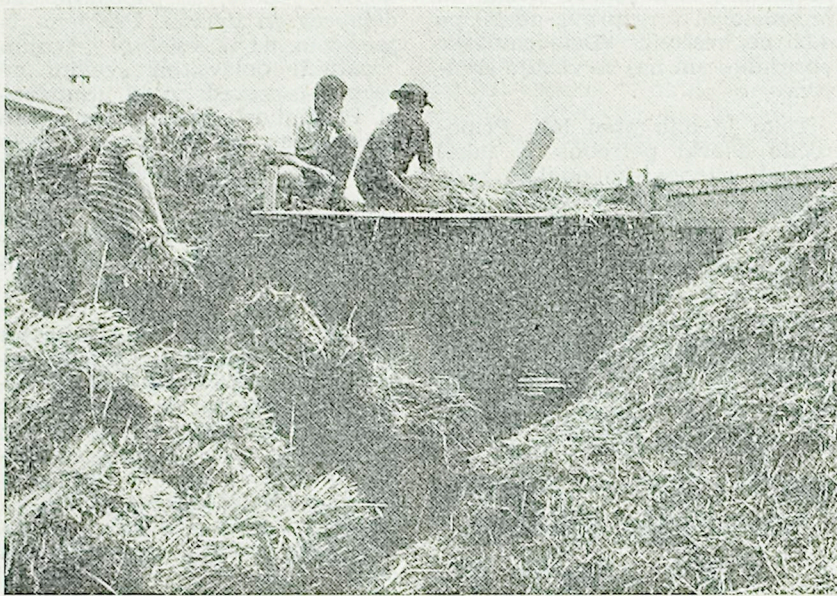
Premalo kletnega prostora

Pri nas vprašanja kletnih zmogljivosti še pred nedavnim nismo postavljali v ospredje, kajti proizvodnja vina je bila zaradi slabe izkoriščenosti vinogradniških površin in izčrpanosti večine vinogradov sorazmerno nizka. Prehod naših socialističnih kmetijskih gospodarstev in kmetijskih zadrug na načrtno obnovo velikih vinogradniških kompleksov, ob upoštevanju najodobnejših metod obdelovanja in vzgoje trte, pa že sedaj postavlja pred proizvajalce in kletarje osnovno vprašanje — kam s pridelkom vina, ko bo tudi na novih površinah polna rodnost.

Portoroško vinogradniško posvetovanje je ob številnih smernicah za prehod na sodobno vinogradništvo pokazalo tudi potrebo po skrbnem obravnavanju kletnih zmogljivosti in hkrati sprožilo pospešeno akcijo, da bi čimprej vskladili proizvodnjo na eni in kletni prostor na drugi strani. Povsem jasno je, da bo ta zamisel uresničljiva samo v pogojih kar najtesnejšega sodelovanja med proizvajalci, zadrugo in vinski kletjo, kar smo doslej pogrešali. Gre torej za enotni program z osnovno postavko, da bo morala vinska klet računati ob lastni razširitvi tudi na zmogljivost zadrugnih klet. To pa bo moč doseči le s koordinirano proizvodnjo, načrtnim odkupom in predelavo grozdja po skupnem programu, tako da bodo imeli proizvajalec oz. zadruga ter vinska klet pregled nad količino pridelka. S tem, da bo vinska klet sproti vkletila mošt v zadrugne kleti, bo njena predelovalna zmogljivost lahko vsaj trikrat večja, strokovno dobra predelava pa bo nedvomno zagotovila vinu kar najboljšo kvaliteto.

Da bi dosegli to skladnost in zagotovili v bodoče zadovoljivo vkletenje celotnega pridelka — vprašanje, ki bo posebno pereče z rodnostjo novih nasadov že v bližnji prihodnosti — se je pokazala potreba po formiranju posebnega posvetovalnega organa, v katerem bodo zastopani vsi prizadeti in zainteresirani činitelji, kot je to predvidel Svet za kmetištvo pri OLO Koper. Naloga

te komisije bo zelo obsežna, saj bo razen sestave plana odkupa in predlogov glede odkupnih cen v njeni kompetenci med drugim tudi pomoč podjetjem pri sestavljanju programa plasmana na domačem in na tujem tržišču ob upoštevanju kar najboljšega komercialnega efekta in tržnih pogojev, organizacija poslovanja, strokovno svetovanje vinogradnikom ipd. Za zaključek velja omeniti, da gre zaradi naglega razvoja našega vinogradništva in posebnega položaja te veje kmetijstva za stalno delo tega organa, kajti s prehodnim in enkratnim ukrepanjem ne bi dosegli zaželjenega uspeha. (bb)

Zetev žitaric je bila na obalnem področju Slovenskega Primorja letos precej skopa; najprej je oviralo naše kmetovalce neprimerno vreme jeseni ob setvi, skoraj neprekinjeno trimesečno deževje od januarja do aprila je slabo vplivalo na rast žitaric v najbolj občutljivi dobi, kmetovalcem ni prizanesla niti slana, medtem ko je aprila in maja gospodarila na obalnem področju suša. No, naši kmetovalci, predvsem kmetijske zadruge in socialistična kmetijska gospodarstva so storili, kar je bilo v njihovih močeh. Kmetijska zadruga Koper je na primer zasejala skupno s kooperanti 50 ha žitaric, vendar je mlavec pokazala, da znaša donos komaj 20 metrskih stotov na hektar. Nasprotno pa poročajo iz ostalih predelov države, predvsem iz Vojvodine, ki velja za jugoslovansko žitnico, da je letina bogata in kombajni dobesedno jetičjo pod težo polnega klasja. Kruha bo torej dovolj!

Ne gre več po domače

Gospodarske organizacije, ki v svojem poslovanju ne bodo vskladile interesov družbe s svojimi interesi, v bodoče tudi njene pomoči ne morejo več pričakovati

Zbor proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora Koper je pred dnevi podrobno razpravljal o izvajanju smernic letošnjega okrajnega družbenega plana in o smotrnejšem razporejanju sredstev, o čemer smo že poročali v prejšnji številki, danes pa objavljamo nekaj priporočil tega zbora gospodarskim organizacijam.

V koprskem okraju blagovni promet vedno bolj narašča, kljub temu, da se ponekod pojavljajo neskladnosti v proizvodnji, ker proizvodnja reprodukcijskega materiala relativno zastaja za proizvodnjo sredstev za delo in izdelkov za široko potrošnjo. So tudi primeri, ko prekomerno naraščajo krediti za obratna sredstva, zlasti novi krediti NB, in ponekod prihaja do neskladnosti med izvozom in uvozom. Zato meni Zbor proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora Koper, naj bi predvsem industrija gradbenega materiala, ki močno zastaja v izvajanju letošnjega družbenega plana, — podobno je tudi v proizvodnji reprodukcijskega materiala lesne stroke — skušala v drugem polletju povečati proizvodnjo do skrajne možne meje. Pri nekaterih gospodarskih organizacijah se pojavlja tendenca prevelikega kopičenja zalog, povečujejo se kreditiranja med podjetji, neredno odplačujejo družbene obveznosti in ne spoštujejo pogodbenih obveznosti; nadalje koristijo obratna sredstva za razne investicije, za katere ni dovolj kritja iz drugih fondov. Zato bi morale te iste gospodarske organizacije, v katerih prihaja do takšnih nepravilnosti, skrbneje zasledovati politiko korišćenja obratnih sredstev v skladu s

povečanjem obsega proizvodnje in poslovanja glede na potrebe tržišča. Po drugi strani pa bi morala podjetja bolj skrbeti za izvajanje finančne discipline. Prav bi bilo po mnenju zbora proizvajalcev, da bi si pri povečanju lastne proizvodnje in obsega poslovanja gospodarske organizacije v večji meri kot doslej zagotovila izdatnejša obratna sredstva iz lastnih virov.

Omeniti je potrebno tudi, da so nekatere neskladnosti med izvozom in uvozom, posebno še pri izvajanju tržaškega regionalnega sporazuma. Zato naj bi industrijska in zunanjetrgovinska podjetja poskušala poiskati nova tržišča za izvoz jugoslovanskega blaga, pri tem pa upoštevala le tisti material, ki je na domačem tržišču najbolj deficitaren. Na ta način bo mogoče zagotoviti in še izboljšati rentabilnost ter strukturo proizvodnje, tako za potrebe domačega tržišča, kakor tudi za izvoz.

Ce primerjamo letošnje gibanje investicijske potrošnje v koprskem okraju s gibanjem investicijske potrošnje v zveznem in republiškem merilu, moramo ugotoviti močno zastojanje. To je predvsem posledica nekaterih objektivnih težav v zvezi s pomanjkljivim izdelovanjem urbanističnih in zazidalnih načrtov, kar

vinogradi raztreseni, saj jih je kar devet.

V dveh hlevih — v Gornjem Kobdilju in v Gornji Branici — redijo 40 glav živine. Živine ne morejo spraviti pod eno streho, ker sta oba hleva premajhna. Težko pa je tudi zaradi tega, ker v Kobdilju oziroma okolici ni dovolj krme, v Branici pa ni pašnikov. Iz obeh razlogov mora biti živina v dveh krajih, pa čeprav povzroča taka ureditev več skrbi in stroškov.

Lepo uspeva v Gornji Branici 2 ha velik breskvini nasad, ki je že pol v rodnosti, vendar ga letos niso pravočasno poskrpili in ga je napadla kodravost. Zato bo letina le 80%. Prodali pa bodo okrog 100 stotov breskev in iztržili okrog pol milijona dinarjev. Prve sadeže so prodali bolnišnici TBC v Sežani po 90 dinarjev. Razen breskvinega ima zadruga v Branici še 2 ha velik jabolčni nasad, ki pa je še mlad.

Pri odkupu se pojavijo težave, če gre za manjše količine. Območje zadruge je namreč precej obsežno in vasi so raztresene po hribih in dolinah. Verjetno pa bo potrebno več razmišljati o tem, kako zajeti tudi manjše količine kmetijskih pridelkov. Svoje naj bi povedali tudi člani zadruge. —er

TEDENSKA GLOSA

»KAJ SI GOVORIL...«

Na stopnišču občinskega poslopja sta se srečala državljani in funkcionar občinske uprave.

»Ti, kaj si govoril na zadnjem zboru volivcev?« je načelnik ustavitel državljana.

»Kaj? Nič takega.« je nekoliko v zadregi odgovoril državljan.

»Veš, mi vse vemo.« je malce hudomušno, z dvignjenim kazalcem zavrtal načelnik globlje v državljanovo zadrego.

»Kaj sem govoril?« je šlo državljani skozi možgane. Spomnil se je, da so govorili na zboru volivcev o povišanju dopolnilnega proračunskega prispevka od 6 na 10 odstotkov, spomnil se je, da je tudi on povedal nekaj misli k predlogu, ki je bil površno sestavljen in slabo utemeljen. V srcu ga je nekaj zagrabilo in brez besede je odšel naprej. Ko je bil pred občinskim poslopjem, pa se mu je nenadoma porodila misel:

»Zakaj mi je nerodno? Zakaj nisem povprašal, čemu niso pripravili utemeljen predlog za zbor volivcev. Zakaj se me je polotila zadrega? Zakaj nisem vprašal načelnika: kakšno je vaše delo, kako ste se lotili izpolnjevanja sklepov zbora volivcev? Kdo bi bil takrat v zadregi?«

Jezem sam nase je stopal državljan po ulici. Naproti so prihajali ljudje, pozdravljali se je z znanci. Novi vtisi so potiskali v ozadje neprijeten dogodek s stopnišča v občinskem poslopiju: saj občina so prebivalci, ki tu živijo, delajo in ustvarjajo in ki imajo pravico tudi o svojih življenjskih razmerah odločiti.

Ali so pri nas res še ljudje, ki jim sodelovanje in odločanje državljanov ni posebno pri srcu?

No bledbo

DOBRA LETINA TOBAKA

V Makedoniji bodo letos pridelali okrog 5 milijonov kg prilepskega tobaka več, kot so ga lani. Z obranjem tobaka bo te dni v Makedoniji prišel tobaki inštitut v Prilepu. Omeniti je treba, da so lani prodali v Jugoslaviji 27.450 ton tobaka in da je tudi v inozemstvu veliko zanimanje predvsem za hercegovski in makedonski tobak.

VELIK PROMET V KOPRSKEM PRISTANIŠČU

Kljub temu, da je v koprskem pristanišču le 135 m operativne obale, so zabeležili v zadnjem letu in pol izreden porast prometa. Tako so v prvem polletju 1959 pretvorili 27.468 ton blaga, v drugem polletju lani 42.578 ton in v prvem polletju letošnjega leta že 33.666 ton. Ko pa bo zgrajen drugi navez v koprskem pristanišču, bo zmogljivost pretovarjanja podvojena. Vse kaže, da bo koprsko pristanišče prevzemalo predvsem hitro pokvarljivo blago in bo usmerjeno v tako imenovano »hitro pristanišče« glede natovarjanja in raztovarjanja blaga.

UKINJENA PRODAJA AVTOMOBILOV »ZASTAVA« 600

Vodstvo tovarne avtomobilov Crvena zastava iz Kragujevca je te dni presenetilo vse tiste, ki so želeli kupiti avtomobil znamke »Zastava 600«, ali, kakor mu mi pravimo, »Fičo«. Gre namreč za ugotovitev, da mora podjetje, če noče delati z izgubo, zaradi novih carinskih predpisov, veljavnih od 1. julija podražiti te vrste avtomobilov od 725.000 na 970.000 din. Ta podražitev pa gre na račun povečanja uvoznega koeficienta od 1 na 1,70 z namenom, da bi domačo avtomobilsko industrijo, ki se je nekoliko počasneje lotovala proizvodnje določenih sestavnih delov, spodbudili k večji proizvodnji v lastnih tovarnah in k osamosvojitvi od uvoza.

TRIDESET DRŽAV NA ZAGREBSKIM VELESEJMU

Letošnjega mednarodnega zagrebškega velesejma, ki bo med 10. in 25. septembrom, se bo udeležilo najmanj 30 držav iz Azije, Afrike, Amerike in Evrope. Največ razstavljalcev bo iz ZDA, Sovjetske zveze, Italije in Zahodne Nemčije, prvič pa bodo razstavljale Kanada, Mehika, Tunis in Japonska.

2.600.000 TON PŠENICE SAMO V SRBIJI

Letos so v LR Srbiji pridelali 2.600.000 ton pšenice, saj je bil povprečni hektarski pridelek na državnih posevstih okrog 40, v zadrugnem sodelovanju pa okrog 30 stotov. Letos nameravajo odkupiti približno 900.000 ton tržnih viškov. Po vsej verjetnosti bodo še pred začetkom jeseni zgradili oz. preuredili 14 žitnih silosov, v katere bodo lahko shranili najmanj pol milijona ton žita.

Zlatan Čok — osmi v Evropi

Na obali Atlantskega oceana v mestecu Lacanau v bližini Bordeauxa je bilo od petka do nedelje evropsko mladinsko prvenstvo v jadrnanju za klase Snipe. Prvenstva so se udeležili zastopniki Svice, Italije, Španije, Francije in Jugoslavije. Našo državo je zastopal Zlatan Čok, član koprškega Jadra. V končni razvrstitvi je osvojil osmo mesto med 15 jadrnicami. Pri tem je treba poudariti, da sta Čok in njegov fliokist Hrvoje Jurca potovale dve noči ter takoj ob prihodu močno utrujena nastopila. Povrh vsega sta tekmovala še s posojeno jadrnico, ki je nista bila navajena. Značilno je, da je Čok prišel v prvi regati deveti na cilj, v drugi regati osmi, v tretji in šesti je bil šesti, v peti regati pa je že vodil, vendar je moral zaradi okvare odstopiti, medtem ko je bil v šesti regati prepričljivo prvi.

Vodja naše ekipe Aleksander Lukež je izjavil našemu sodelavcu, da so Jugoslovane v Franciji zelo tople sprejeli in da so bili deležni vse pozornosti. Čok je sprejel za zmago v zadnji regati tudi lep pokal. Po končani regati je bil sestanek nacionalnih sekretarjev SCIRE, na katerem so ponudili Jugoslaviji, da bi prevzela organizacijo prihodnjega mladinskega evropskega prvenstva jadrnic Snipe.

Traktoristi bodo tekmovali

Okrajni odbor Ljudske tehnike v Kopru in njegova kmetijsko-tehnična komisija bosta v sodelovanju z Zavodom za pospeševanje kmetijstva okraja Koper, z združenimi gospodarskimi organizacijami in kmetijskimi kombinati priredila v petek, 22. julija, v Postojni sektorsko tekmovalno traktoristov in kmetijskih strojnikov. Podobno tekmovalje pa bo 30. julija tudi v Kopru za obalni sektor in 7. avgusta v Sežani za traktoriste ter kmetijske strojnike sezanske in hrpeljske občine.

Predvidoma se bo teh tekmovalcev udeležilo približno 90 tekmovalcev in najboljša četvorica posameznih sektorskih tekmovalcev se bo udeležila praktičnega seminarja za traktoriste in kmetijske strojnike v Postojni, ki bo od 19. do 24. avgusta. Na tem seminarju bodo formirali okrajno ekipo, ki bo zastopala koprski okraj na V. republiškem tekmo-

vanju v Murski Soboti. To republiško tekmovalje, lani je bilo v Kopru, bo 27. in 28. avgusta in tekmovalcem koprskega okraja želimo kar največ uspeha, predvsem pa to, da bi se za republiško tekmovalje boljše pripravili kot lani.

NOV IZDELEK TOVARNE »LESONIT«

Pred kratkim je tovarna lesovinskih plošč LESONIT v Ilirski Bistrici izdelala nov proizvod — melanit, ki je podoben ultrapesu. Za sedaj izdelujejo melanit samo po naročilu, nameravajo pa ga izdelovati serijsko. Njegove plošče v izmeri 1,70 x 1,30 x 1,2 m stanejo 3500 dinarjev in so znatno cenejše od uvoženih, čeprav po kakovosti ne zaostajajo za njimi.

Z GRADNJO BRKINSKE CESTE NADALJUJEJO

Te dni so začeli z nadaljevanjem gradnje Brkinske ceste, ki gre od ceste II. reda Pivka—Ilirska Bistrica skozi Prem in Čelje do Prelož. Letos nameravajo za gradbeno dela porabiti 14 milijonov dinarjev, ki sta jih prispevala ObLO Ilirska Bistrica in OLO Koper. V načrtu je, da bo do jeseni dograjenih osem kilometrov ceste.

IZ LOKVE

Adaptacija Tabora — lokavske zgodovinske znamenitosti — poteka uspešno. Mizarska dela so že končana in ureditve so se lotili tudi člani krajevne mladinske organizacije, ki bodo v Taboru imeli svoje prostore za politično in prosvetno dejavnost.

V Sajevčah pri Hruševju so v nedeljo počastili praznik, Dan borca, z odkritjem spominske plošče in z drugimi prireditvami. Proslavo sta pripravila Občinski odbor ZB in Občinski odbor SZDL Postojna. Na sliki: ob odkritju spominske plošče

Zbor proizvajalcev ukrepa

Tri priporočila z 10. seje sezanskega zbora proizvajalcev

Delavcev niso vprašali

Stanje v Marmorindusu ni najboljše in terja hitrih ter učinkovitih ukrepov. Obseg proizvodnje se krči, število zaposlenih se zmanjšuje. Mlajših delavcev sploh ni. Nad podjetjem pa visijo obveznosti iz investicij, ki so bile slabo naložene in ki so zato danes pretežno breme. Ni čudno, če je predsednik delavskega sveta, ki je sodeloval v razpravi, udaril po mizi ob besedah: »Delavcev niso vprašali, kam naj se vložijo sredstva...«

Tako je bilo pred leti. Priporočilo zbora: potrebno je takoj izdelati ekonomsko analizo podjetja, sklicati posvetovanje pristojnih organov, na katerem naj bi dokončno rešili vprašanje sanacije podjetja, razen tega pa naj bi zaposlili strokovno usposobljenega človeka kot tehničnega vodjo, osredotočili delovno silo in delovne naprave, proučili možnosti smotrnejšega izkoriščanja še doslej skritih notranjih rezerv, utrdili delovno disciplino, odpra-

vili prepogoste neopravičene izostanke z dela, izdelali načrt smotrne zaposlitve delovne sile, kadar je slabo vreme, zlasti glede na nujnost zaščite delavcev v kamnolomih, kadar so padavine ali pa je prehuda sončna pripeka.

S sredstvi, ki jih je ustvaril kolektiv, mora le-ta razpolagati

Sežanski obrat Telekomunikacije se je že razvil v močno ekonomsko enoto, ki zaposluje 280 delavcev in delavk. Problem pa je v tem, da ta kolektiv s svojim obratnim delavskim svetom ne razpolaga s sredstvi, ki jih ustvari. Pristojnosti obratnega sveta so s tem bistveno okrnjene in celo sredstva za amortizacijo poslovnih prostorov, ki so obratu dodeljena brezplačno v upravljanje, se stekajo drugam. Posledice takšne politike so torej škodljive in prizadeta sta kolektiv ter komuna. Sežanski zbor proizvajalcev je zato priporočil, naj bi obratni in osrednji organi podjetja že letos izvedli ekonomsko decentralizacijo tako, da bo obratni svet dobil potrebno materialno osnovo za uspešno upravljanje proizvodnje in naj bi odnosi matičnega podjetja do sezanskega sloneli na objektivnem obračunavanju proizvodnega učinka po vložnem delu.

»SLOVENSKI JADRAN«

v vsako primorsko hišo

SPREHAJALČEVI ZAPISKI

Recept za brezplačno pot v Ljubljano

Za voglom sem srečal tovariša Sejeslava Delaniča in mu potožil: »Čuj, tovariš Sejeslav, bivša žena se mi v Ljubljani moži in na gostijo bi šel, pa sem suh.«

»Izvrstno!« je vzkliknil Sejeslav. »Pravkar iščem koga, ki bi hotel namesto mene stopiti v Ljubljano. Jaz zaradi sej ne utegnem, saj razumeš.« Po teh besedah me je prijazno prijel pod roko in odpeljal pred bližnjo iz-

ložbeno okno. »Poglej tistole pidžamo in si zapiši ceno!« mi je naročil. »Potem si zapiši še ceno onele srajce in...« Tako mi je naštel še nekaj stvari, in ko sem vse cene seštel, sem dobil znesek 14.570 dinarjev. Sejeslav je brez besed segel v žep, mi odštel 14.570 dinarjev in dejal: »Tako, zdaj se pelji v Ljubljano in mi kupi, kar si si zapisal. Tu so še številke mojih mer.«

»Vse lepo,« sem vzkliknil, »a pozabil si na potne stroške.«

»Vzemi si jih kar od tega!« je dejal tovariš Sejeslav in že izginil v bližnji ulici. Obstal sem na mestu kakor bedak in nisem vedel, ne kaj vse to pomeni, ne kaj naj storim. Pa sem si nazadnje flegmatično dejal: »Njegova stvar, če kaj ne bo v redu.« Potem sem si kupil vozovni listek in se odpeljal. V Ljubljani sem se brez obotavljanja lotil nakupovanja, in glej čudo! Ko sem nakupil prav vse, kar mi je tovariš Sejeslav naročil, mi je še vedno ostalo za kosilo v »Daj-damus«, za kavo v »Evropi« in vrnitev v Koper.

Uganka Sejeslavovega naročila je bila razrešena, le še nekaj me je trpilo: »Je že res, da sem tu kupil stvari ceneje, a on sam s tem le ni ničesar prihranil. Kolist sem imel le jaz, ko sem šel zastopj v Ljubljano pogledat na uro. (Tisto s ženino možnostjo je bila seveda potegavščina.) Pa mi je Sejeslav tudi to pojasnil:

»Moj dragi, res je, da nisem nič profitiral, a dobil sem mere, ki jih potrebujem. V Kopru so mi ponujali premajhne ali pa prevelike.«

POLETNA SEZONA NA VIŠKU Kopalcev kot mravelj

Zadnji dve nedelji je bilo v portoroškem kopalšču izredno mnogo kopalcev. Obakrat so nabrali samo na vstopnini preko 150.000 din, kopalcev pa je bilo vsakokrat preko 3.000, to se pravi toliko kot v najbolj vročih tednih avgusta, ki se štejejo za višek sezone. Še mnogo hujša gneča je bila na kopalščih v Piranu — tako v zaprtem kopalšču pri letnem kinu, kot v odprtem kopalšču med Punto in katedralo — na tisoče kopalcev pa se je zvrstilo tudi na dolgi obali med Piranom in Fijeso ter Pacugom ter v Strunjanu in v Seči. V Portorožu opažajo letos močan porast zanimanja Tržačanov za naše kopalšče. J.

Obrat reorganizirati v samostojno podjetje

Obrat KGPZ Gruda v Sežani ima tudi težave. In ko se je z njimi seznanil občinski zbor proizvajalcev, je predlagal, naj bi do 10. avgusta proučili možnosti reorganizacije obrata v samostojno združeno podjetje. V tej zvezi bi bilo potrebno razširiti predmet poslovanja na trgovanje z reprodukcijskim materialom, kmetijskimi pridelki in plemensko živino. Prav bi tudi bilo, če bi izboljšali organizacijo dela, odpredali sedanje zaloge kmetijskega reprodukcijskega materiala, odpustili odvečno delovno silo in izvedli takšne spremembe v vodstvu obrata, da bi bil zagotovljen njegov napredek, pa naj bo že v kakršni koli organizacijski obliki. -er

Po telefonu na 170

VREMSKI BRITOF 4: Delovna sila v Rudniku črnega premoga v Vremskem Britofu je bila v preteklih letih skoraj izključno nekvalificirana. Da bi odpravili tako stanje in dosegli boljše delovne uspehe, je podjetje organiziralo več tečajev za strokovno usposabljanje delavcev. Tako je 10 delavcev opravilo izpit za visokokvalificirane, 13 za kvalificirane in 16 za polkvalificirane delavce. Ker so dane objektivne možnosti za zaposlitev novih delavcev, se vodstvo podjetja sedaj ukvarja z vprašanjem, kako rešiti problem stanovanj. Učinkovito bo treba v podjetju rešiti tudi komercialno službo.

SEŽANA 107: V obratu Telekomunikacije v Sežani uspešno deluje izobraževalni center. V letu 1959 je v okviru centra obiskovalo razne tečaje 100 delavcev. V letu 1960 so predvideni tečaji za priučevanje delavcev na delovnih mestih, za ugaševanje na trakovih, za popravilne, za predelavce in mojstre, tečaj o tranzistorjskih sprejemnikih in tiskanjem vezju ter predvajanja raznih strokovnih filmov.

SEŽANA 107: SNG iz Trsta je pretekli teden gostovalo v sezanski občini. 12. julija je v Komnu nastopilo z Dnevnikom Ane Frank, 13. julija je to igro ponovilo v Sežani, naslednji dan pa je prav tako v Sežani uprizorilo komedijo Niki, zlati deček. Tako v Komnu kot v Sežani so bile dvorane nabito polne in občinstvo je s toplimi aplavzi dalo zasluženo priznanje izredno prizadevanemu ansamblu, predvsem pa nosilca glavnih vlog Miri Sardočevi in Silvu Kobalu.

STANJEL 1: Poravnalni svet v Stanjelu je doslej obravnaval že 17 sporov. V večini primerov je šlo za žalitve in obrekovanja. Svetu je uspelo, da so se stranke v vseh primerih poravnale. To dokazuje, da svet uspešno opravlja nalogo, za katero je bil osnovan.

SEŽANA 3: Občinski svet za socialno varstvo in varstvo družine v Sežani je na zadnji seji razpravljal o še neresenih problemih borcev, invalidov in aktivistov o invalidski zaščiti, odlikovanjih, stanovanjih ter o socialnem in zdravstvenem stanju. Imenoval je tričlansko komisijo, ki bo zbrala in proučila celotno problematiko ter predlagala potrebne ukrepe.

SEŽANA 6: Za adaptacijo hotela Triglav v Sežani, ki je skoraj zaključena, je bilo potrebnih 22 milijonov dinarjev. Za dovršitev vseh del bo podjetje potrebovalo še 6 milijonov. Nadaljnjih 3,5 milijonov dinarjev bo kasneje vložil za nabavo novega stedišnika, hladilne mize, univerzalnega kuhinjskega stroja in za opremo desetih sob.

SEŽANA 107: Za večerno politično šolo v Sežani, ki se bo začela prvi dni oktobra, se je doslej prijavilo že 30 kandidatov.

V počastitev Dneva šoferjev in avtomehaničarjev so tudi v Sežani imeli v nedeljo, 10. t. m., slavnostno sejo upravnega odbora krajevne organizacije ZSAM. Ob tej priložnosti je predsednik občinske komisije za prometno varnost Ljubo Majerič govoril o nalogah članov Združenja šoferjev in avtomehaničarjev. Najzaslužnejši člani sezanske podružnice pa so bili odlikovani z zlatimi in srebrnimi značkami. Na sliki predsednik občinske komisije za prometno varnost Ljubo Majerič med slavnostno sejo

Kaj pravijo drugod ...

DOLENJSKI LIST

IZ METLIKE

V občini Metlika redijo zdaj na hektar kmetijskih površin le 300 kg žive teže goveda, z zveznim odlokom predpisana najmanjša teža na hektar pa je 500 kg. Posamezna posestva, s površino 4—5 ha, ne redijo niti ene glave živine. Kmetijska proizvodnja se bo po rajonizaciji usmerila predvsem v živinorejo. Občina bo morala kmalu izdati odlok o agrominimumu v travništvu, ker bodo le z večjo krmsko osnovo ustvarili pogoje za boljše živinorejo.

nomurski vestnik

SPROŠČENE OBLIKE KOOPERACIJE

Dosedanje izkušnje pri kooperaciji med združenimi in kmetijskimi proizvajalci, predvsem pa vedno bolj gospodarsko odločujoča vloga kmetijskih združenj, terjajo primernejše in bolj sproščene oblike kooperacije. Posebna komisija, ki jo je imenoval Okrajni odbor Socialistične zveze — med drugim je o tem vprašanju razpravljala predvčerajšnjim tudi upravni odbor okrajne združne zveze — je proučevala dosedanje izkušnje pogodbenega sodelovanja in pripravila predloge več oblik kooperacije, ki pa so se ponekod uveljavljale že v lanskem letu.

Primorske NOVICE

KRAJEVNI PRAZNIK V RENČAH

V Renčah so v nedeljo slovesno proslavili svoj krajevni praznik, ki so ga posvetili spominu na prvo pokrajinsko konferenco Osvobodilne fronte, ki je bila 8. julija 1941. leta na bližnjem Kremencu. Ob tej priložnosti je imel slavnostno sejo krajevni odbor. Po slavnostni seji krajevnega odbora so položili venec pred spomenikom padlim in se oddolžili njihovega spomina. Krajevna organizacija Zveze borcev je priredila tudi sprejem za matere in vdove padlih.

Ob praznovanju Dneva vstaje slovenskega ljudstva čestitajo vsem Primorskim Slovincem tudi slovenski fantje, ki se sedaj na odpuščenju kadrovskega roka v Bileci, Vojna, pošta 3215/147, LR Bosna in Hercegovina. Na sliki so Gvido Bertok, Brančo Godina, Veselin Kezunović, Mitja Grlj, Marjan Stopar, Janez Petrič, Danilo Poljazi, Aldo Ternović, Danilo in v sredi kapetan I. klase Ignac Stebil

NAJVEČJI DOGODEK LETOŠNIH POLETNIH PRIMORSKIH PRIREDITEV

Folklorni festival

Najpomembnejši dogodek letošnje IV. poletne sezone Primorskih prireditve bo prav gotovo I. jugoslovanski folklorni festival od 2. do 7. avgusta. Nastopilo bo 7 ansamblov: trije največji in poklicni — zagrebški Lado, beograjsko Kolo in skopski Tanec — ter 4 amaterski — France Marolt iz Ljubljane, Gavrilo Princip-Selj iz Sarajeva, Bratstvo in edinstvo iz Subotice in mladinska skupina Lado iz Zagreba. Kakor smo že poročali, bodo prireditve na petih poletnih prizoriščih, in sicer v Kopru, Ankaranu, Izoli, Portorožu in Piranu, zadnjega dne festivala, to je 7. avgusta, pa bodo trije poklicni ansambli priredili skupen nastop v Kopru. Pri tem je poudariti dejstvo, da bo to prvi skupni nastop naših največjih in renomiranih poklicnih folklornih ansamblov.

Zaradi izredne pomembnosti te-

FRANJO SORNIK

Nenadoma je zahrbtna smrt iztrgala iz naše srede Franjo Sornika, znanega in aginlega ljudskoprosvetnega delavca, nosilca Reda dela III. stopnje, srebrne značke Zveze Svobod, dvakratnega Kosovelovega nagrajenca, člana številnih svetov in odborov izolske občine in koprškega okraja. Predvsem po njegovi zaslugi je danes Izola zgleden primer živahnega kulturno-umetniškega in prosvetnega delovanja celo v republiškem merilu.

Franjo Sornik se je rodil leta 1906 v Mariboru. Življenje ga je težko preizkušalo že od otroških let dalje. Zatretil je moral v sebi veliko željo po šolanju, postal je trgovski vajenec in preobremenjevali so ga s težaškimi deli. Nadomestilo za izgubljene upe je poiskal v ljudsko-prosvetnem delu, posebno v dramatikah. Bil je samouk, vendar se je temu delu posvetil z vsem mladostnim žarom. Ustanovil je v Rušah poletno gledališče in dramatisiral zanj nekatere naše znane ljudske povesti (Deseti brat, Miklova Zala, Matija Gubec, Naša kri itd.). V prostem času je prebiral še marksistično literaturo, ki mu je odprla oči, da je spoznal, kje bo rešitev za delavski razred. Zato ni čuda, da je po izbruhu druge svetovne vojne in izgnanstvu v Srbijo takoj našel zvezo z NOB.

Osvoboditev ga je pripeljala v ožjo domovino, kjer se je zdaj lahko posvetil ljudsko-prosvetnemu delu, poln načrtov in vne. Zaradi boleznih pa je moral zapustiti domače kraje ob Dravi in naselil se je v Izoli, kamor je prinesel svoje dolgoletne izkušnje, svojo delovljnost in iznajdljivost. Kmalu je postala Izola vzor amaterske in prosvetne dejavnosti: dramska družina, klub, ljudska knjižnica, godba, zabavni orkester, baletna šola, urejen in vzorno vzdrževan dom. Kadar smo govorili o ljudski prosveti, je bila Izola med številnimi pomankljivostmi vedno svetla točka in vedno smo želeli, da bi imeli tudi v drugih krajih take ljudi, kot je bil Franjo Sornik. Zdaj pa smo izgubili še njega. Upamo le, da bodo Izolčani našli način, da najbolje ohranijo njegov spomin in mu izkažejo svojo hvaležnost: da bodo nadaljevali in še razvijali njegovo delo.

Sornikov pogreb v nedeljo popoldne v Izoli je bil manifestacija trdne vezi, ki jo spleta med ljudmi kulturno-prosvetno delo. Ne samo iz bližnjih krajev koprškega okraja, celo iz Ruš in Maribora so prihitali ljudje, da izrazijo z globoko žalostjo, da izrazijo z obojok žalostjo v srcu zadnje spoštovanje in zahvalo Franju Sorniku. Med štirimi tisoči njegovih prijateljev, znancev in sodelavcev so bili tudi številni predstavniki ljudske oblasti ter družbenih organizacij, predsednica okrajnega sveta za prosveto in kulturo ter okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev in zastopniki številnih Svobod in drugih društev.

ga prvega jugoslovanskega folklornega festivala je nerazumljiva nezainteresiranost jugoslovanske televizije, da bi ta program prenašala. Vodstvo Primorskih prireditve je dalo zelo pameten in umesten predlog ljubljanski televiziji, da bi preko beograjskega centra zainteresirala za prenos tudi Evrovizijo. Če bi Evrovizija kdajkoli imela interes za

kakršenkoli prenos, bi bil to razen Planice prav gotovo folklorni festival. Boljše propagande si za našo folkloro in turizem sploh prav gotovo ne bi mogli želeli. Toda žal sta Ljubljana in Beograd odklonila posredovanje in sodelovanje. Za sedaj je samo RTV Ljubljana obljubila, da bodo zadnji večer snemali za svoj tehnik.

PRIMORSKE PRIREDITVE V ZNAMENJU

POPEVK IN JAZZA

Po gostovanju folklorne skupine iz Madžarske in Opere SNG iz Maribora smo imeli priložnost slišati plesni orkester RTV Ljubljana in jazz-orkester K. Krautgartnerja iz Češke.

Prvi nastop je bil pod naslovom »Parada ritmov in popevk« v Kopru v petek, 15. julija, medtem ko je nastop naslednjega dne v Portorožu odpadel zaradi slabega vremena. Pod taktirko Bojana Adamiča je nastopil veliki plesni orkester RTV Ljubljana, ki se je pravkar vrnil s svoje druge turneje na Madžarskem. S sodelovanjem znanih domačih pevcev — Anice Zubovič iz Beograda,

in v sredo, 20. julija, v Piranu.

Ta ansambl velja v svoji domovini za najboljšega, med najpomembnejše pa ga upoštevajo tudi v evropskem merilu. Njihova značilnost je, da zastopajo koncertno smer v jazzu in moderno komorno igro. Sestavljajo ga najboljši jazz-glasbeniki, njihov vodja, Karl Krautgartner, pa je tudi dirigent, skladatelj in aranžer. Njihovi redni nastopi so v praškem radiu, snemajo pa tudi številne plošče in trakove, ki jih predvajajo vse češke radijske postaje in tudi v inozemstvu.

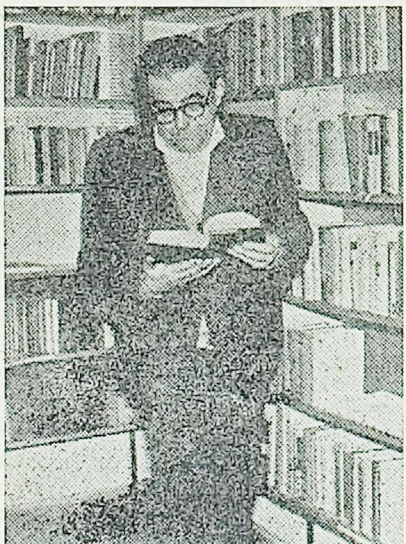
Ansambel se je udeležil nekaterih mednarodnih tekmovanj in festivalov lahke glasbe, kjer je zasedel prva mesta. Med drugim so tekmovali tudi v Sovjetski zvezi in dobili zlato medaljo na Dunaju. Pri nas so že gostovali v Beogradu leta 1957 in dobili tudi nagrado.

Eden izmed treh jugoslovanskih poklicnih folklornih ansamblov je tudi LADO iz Beograda. Na sliki jih vidimo pri izvajanju »Siptarske suite«, ki sodi med najefektnije točke njihovega spreda

Bruna Petralija z Reke, Jelke Cvetežar in Marjane Deržaj iz Ljubljane — kvarteta »Melos« iz Zagreba in člana pariškega orkestra »Michel Legrad« Vinka Globokarja so izvajali program z nedavnega beograjskega festivala zabavnih pesmi in glasbe.

Drugo prireditev so nam pripravili gostje s Češkega: veliki orkester plesne glasbe češkoslovaškega radia, ki se imenuje po svojem ustanovitelju in dirigentu Karlu Krautgartnerju. Koncert so imeli v torek, 19. julija, v Izoli

Pokojni FRANJO SORNIK v izolski Ljudski knjižnici, ki se je polno uveljavila prav po njegovi zaslugi. Tovariš Sornik je bil eden izmed naših najpomembnejših in najdelavnejših ljudskoprosvetnih delavcev

JUBILEJ ZAVODA ZA GLUHO MLADINO V PORTOROŽU. Pred 15 leti je zrasel v Gradiški ob Soči Zavod za gluho mladino, ki se že leta 1946 preseli v Portorož. V času svojega obstoja je vzgojil Zavod številne gluhe in jih usposobil za normalno življenje. Ob 15. letnici svojega obstoja bo pripravil Zavod vrsto prireditve, ki se bodo vrstile do konca leta.

SESTO MEDNARODNO STUDENTSKO SREČANJE. V prvi polovici tega meseca je bilo v Ljubljani VI. mednarodno študentsko srečanje pod naslovom »Sodobna družba na pragu atomske dobe«. Udeleženci so poslušali predavanja o znanstveni in tehnološki revoluciji, o novih neodvisnih državah in njihovih možnostih za gospodarski in družbeni napredek, o demokraciji in mirnem sožitju ter boljšem mednarodnem sodelovanju. Tudi letošnje srečanje je pripravil univerzitetni odbor Zveze študentov na ljubljanski Univerzi v sodelovanju s Centralnim komitejem Zveze študentov Jugoslavije. Udeleženci so obiskali tudi Velenje, Postojno in Bled ter si ogledali nekatere ustanove v Ljubljani. Posebna novost letošnjega študentskega srečanja je bila splošna razprava, ki so ji sami delegati določili okvir.

LETOŠNJE DUBROVNIŠKE POLETNE IGRE. S tradicionalno slovesnostjo so odprli 10. julija XI. dubrovniške poletne igre, ki bodo letos nekoliko krajše kot lani. Spored je zelo bogat: na programu so koncerti, folklorne, dramske in operne predstave. Operni program je letos v rokah ljubljanske Opere, ki bo priredila več predstav.

USPEH SARAJEVČANOV V VELIKI BRITANiji. Folklorna skupina delavskega kulturno-umetniškega društva »Proleter« iz Sarajeva je osvojila drugo mesto na nedavnem glasbenem festivalu v Llangollen-u v Veliki Britaniji. Njihov nastop je navdušeno pozdravilo približno 9.000 gledalcev. Sarajevski folkloristi so prejeli ponudbo britanske televizije, da svojo predstavo ponove za televizijo.

SVETOVNI KONGRES ESPERANTISTOV. Konec tega meseca bo v Bruslju letošnji svetovni kongres esperantistov, ki se ga bo udeležilo okrog 3000 delegatov iz 40 dežel, od tega okrog 60 iz Jugoslavije. Največjo pozornost bo kongres posvetil dvema problemoma: esperanto v šolah in prispevek esperanta h kulturnemu zблиžanju med Vzhodom in Zahodom. V okviru kongresa bosta tudi literarni in govorniški nagradni natečaj.

Naši filmi

Naši filmski delavci so se pogosto pritoževali, da doživljajo le vpludno kimanje z glavo in pomenljive nasmehe, kadar festivalskemu in trgovskemu filmskemu svetu v tujini ponujajo naše filme. Zdi se, da je najprej ta led rezerviranosti in nezaupanja do jugoslovanskega filma prebila naša risanka. Uspeh je prišel nepričakovano in je bil zato tem bolj silovit.

Lepo pa se je uveljavil tudi naš kratki in dokumentarni film. Minilo je obdobje iskanja izraza in časa, danes je dokumentarni film priznana umetniška zvrst ustvarjanja. Okrog te zvrsti imamo danes skupino ljudi, ki je sposobna iskreno in pošteno pripovedovati resnico o našem življenju, o naši preteklosti, o naši kulturi in umetnosti, o naših problemih. Na to je še posebno opozoril letošnji I. festival kratkega in dokumentarnega filma v Beogradu. Prvo nagrado za režijo so prisodili na tem festivalu Dušanu Povhu za slovenski dokumentarni film TRIJE SPOMENIKI. Prav ta film je dobil nagrado tudi na filmskem festivalu v Moskvi in še pohvalo za uspešno obdelavo protifašistične teme. — Na sliki: prizor iz filma režiserja Dušana Povha »Trije spomeniki«

MIŠKO KRANJEC

Sekretarka vaškega odbora

(Odlomek iz prve knjige NAD HIŠO SE NE KADI VEČ romana v štirih knjigah ZA SVETLIMI OBZORJI. Izdala Državna založba Slovenije v opremi Marijana Ruparja)

noč — in spal je pri meni. Nazadnje boš še rekel, da je z nami?«

Besnilo ga je, ker se mu je vse spreverčalo v neumno diskusijo kakor na kakšnem sestanku: ni dvomil, da ga Maritna nalašč zapleta v pogovor. Ona pa je premišljevala, če bi ga zvalila do sobe, odklenila, in spuстила v vežo Lobnikovega, vse bi bilo tako preprosto opravljeno. Toda če se je Lobnikov skrivil v bunker? Tu ima Maritna vsaj polena, v sobi nima ničesar.

»Gašperjev je zgubil svoj mir: Tako se ne bova, dekle, ni miting. Vem, kam se odpravljaj. Ti je najbrž sinoči celo Ovsenikov rekel, da pojdi? Pa ne boš, Tina. Ne pojdeš k banditom. Sama se bova, tu.«

Videla je njegove pohlepne, razuzdane oči, videla v njih sio po krvi. Če bi dostejl se dvomila v najhujše, je zdaj vedela, da ni več druge poti: ali ona, ali on, eden od nju ne pojde več živ od tod. Dve leti se je bala, kdaj pride ta čas. Zdaj je tu, pa je tako mirna. Ni je strah pred smrtjo, upro se ji je le, da bi je ubil tak fantin, potepuh, ubijalec, tako nič, namesto da bi padla v bojih. In še tu v njenem domu, da bi jo? Se enkrat ji je pogled neopazno poblisnil do polen na ognjišču, natanko k nemu, ki se ji je zdelo primerno. »Kaj pravzaprav hočeš, Gašperjev?« Vprašala je trdo, hladno, kakor da zdaj sama skuša posušiti stvari. Konec koncev — treba bo zdoma, ob belem dnevu se lahko še kaj hujšega naplete.

Gašperjevega je njena nagla sprememba presenetila, kakor ga je presenetila in jezilo, da ni trepetal pred njim. Motile so ga večne duri, ki so bile odprte: da mu ne bi nazadnje še poskušala pobegniti, ali pa bi po nepotrebnem nastal hrup. In navsezadnje — njegov namen ni ni, da jo ubije, če bi postala njegova.

»Kaj hočeš, kar povej!« Maritna je ponovila zahtevno. »Pojdi, zapri bova večne duri,« ji

je ukazal in z glavo pomignil proti veži. »Le ne poskušaj bežati, pokosil te bom kot travo.«

»Kaj hočeš od mene, sem te vprašala,« je dejala nepopustljivo.

»Pojdi, zapri bova.«

»Ne moreš sam? Se bojiš? Ti ne bom pobegnila skoz dimnik.«

Ves je drgetal. Najraje bi kar streljal, a še vedno v njegovih mislih blodijo drugačni načrti. Ne more se odločiti. Postrani je stopil v vežo, da je imel Maritno še vedno pred očmi, desnica pa mu je počivala na brzostrelki. Šla je za njim, a le do kuhinjskega praga. Ko je zasunil zaza na vežnih durih, se je v mraku, ki je nastal v kuhinji, ritenski primaknila do ognjišča, do tistih polen in jih zakrila s telesom.

Ni opazil njenega namena, pač pa ji je zaklical: »Ne hodi nikamor!« Vrnil se je v kuhinjo in obstal pred njo: navdalo ga je zadoštenje, postala je njegova ujetnica. »Pojdi, greva v sobo,« je rekel. »Odklenila boš, ko imaš zaklenjeno, kot sem videl.«

»Kaj hočeš v sobi?« je odvrnila uporniško. »Kar si se namenil, lahko opraviš tu. Z dobrimi nameni tako nisi prišel.«

Za čas je molčal, iz samega besa, ker se mu upira. Potem se je zarežal in se pognal do nje. Z obrazom čisto poleg njenega je dejal: »Odpri boš sobo, punca. Nič se ne bova slepe misli. Veš — sem take narave, vse odkrito, naravnost. Moja boš, Tina. Nočem, da bi te imel Ovsenikov. Veš, imam navado, ženske so najprej moje, ne ubijem takoj. Tebe ne bom, če boš pametna in moja. Oni odidejo iz Zdol, jaz ostane tu. Nič se ti ne bo zgodilo. Drugače te bom varoval kot Ovsenikov.«

»Pusti to,« je dejala srdito in sunkovito odrinila njegove roke. »Kaj pa misliš, da sem? Ti — tak mulec!«

Zdrnil se je, a se še premagal. »Pojdeva v sobo, Jarnikova. Pozabil

(Konec na 8. strani)

TRGOVINSKA ZBORNICA

za okraj Koper

V KOPRU

čestita v svojem in v imenu svojih članov k Dnevu
vstaje slovenskega ljudstva — 22. juliju!

PODJETJE ZA PROJEKTIRANJE
VISOKIH IN NIZKIH ZGRADB

PROJEKT KOPER

čestita vsemu delovnemu ljudstvu ter svojim
poslovnim sodelavcem k 22. juliju.

TRGOVSKO PODJETJE

»ISTRA - BENZ« KOPER

S SVOJIMI POSLOVNIMI ENOTAMI
POŠILJA SLOVENSKEMU LJUDSTVU ISKRENE ČESTITKE
K PRAZNIKU VSTAJE — 22. JULIJU!

»InterEuropa«

MEDNARODNA ŠPEDIČIJA IN TRANSPORT

K O P E R

iskreno čestita ob 19. obletnici vstaje vsemu delov-
nemu ljudstvu Ljudske republike Slovenije

KOMUNALNA BANKA

v Kopru

s poslovalnicami

v ILIRSKI BISTRICI, PIRANU, POSTOJNI in v SEŽANI

pošilja borbene pozdrave ter čestita k Dnevu
vstaje — 22. juliju!

TRGOVSKO PODJETJE

TEHNOSERVIS KOPER

PRODAJA V SVOJIH POSLOVALNICAH: RAZNOVRSTNO ORODJE,
KUHINJSKO POSODO, BARVE IN LAKE, FIRNEŽE, KOZMETIČNE IZDELKE,
PRALNE PRIPOMOČKE, ELEKTRIČNE GOSPODINJSKE APARATE IN POHI-
ŠTVENO OPREMO ODLIČNE KAKOVOSTI IN PO NAJNIZJH DNEVNIH
CENAH

K PRAZNIKU VSTAJE SLOVENSKEGA LJUDSTVA ISKRENO ČESTITAMO!

Kmetijsko-gozdarska poslovna zveza Sežana

z obrati MLEKARNA in GRUDA v Sežani
in SUŠILNICO v Gradišču

Izdeluje:

KAZEINSKO LEPILO IN ETERIČNA OLJA

Trguje:

Z LESOM TER S SREDSTVI ZA REPRODUKCIJO
V KMETIJSTVU

Vsem poslovnim prijateljem in delovnim kolektivom
iskrene čestitke k Dnevu vstaje slovenskega naroda —
22. juliju!

Splošna trgovska

EKSPORT-IMPORT — K O P E R

se priporoča svojim poslovnim prijateljem za nadaljnje
uspešno sodelovanje

☆☆☆

Vsemu slovenskemu ljudstvu iskrene čestitke k prazniku
vstaje — 22. juliju!

Elektro - Sežana

Sežana

Z R A J O N I:

SEŽANA, POSTOJNA, ILIRSKA BISTRICA, PODGRAD,
PIVKA, KOZINA, DIVAČA, KUBED

PODJETJE OPRAVLJA VSA INSTALACIJSKA DELA NA
DALJNOVODIH VISOKE NAPETOSTI, KAKOR TUDI
VSA POPRAVILA IN NAPELJAVE NA NIZKONAPE-
TOSTNEM OMREŽJU

PRIPOROČA SVOJE USLUGE TER ČESTITA
VSEM POTROŠNIKOM ELEKTRIČNE ENERGIJE
K DNEVU VSTAJE SLOVENSKEGA NARODA —
22. JULIJU!

INDUSTRIJA PLASTIČNIH MAS IN UMETNIH SMOL

UPRAVA: KOPER — OBRATI: KOPER IN PODGRAD

IPLAS IZDELUJE IZ PLASTIČNE MASE RAZNE GOSPODINJSKE PREDMETE,
IGRAČE, RAZNOVRSTNO EMBALAŽO, TEHNIČNE DELE ZA INDUSTRIJO,
ŠČETKE ZA ZOBE IN OBLEKE ITD.

VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU SLOVENIJE ISKRENE ČESTITKE
ZA 22. JULIJ!

Leteče ladje prodirajo

Ob naši obali bosta vozili dve: SLAVNIKOVA za 70 POTNIKOV in JADROLINIJE za 140 potnikov

Hidrobusi z nosilnimi podvodnimi krili ali krajše: leteče ladje, nezadržno prodirajo... Neodvisno po vsem svetu, na zahodu in vzhodu. Na zahodu ima absolutno pravico za gradnjo takšnih potniških ladij italijanska ladjedelnica »Rodriguez« v Messini, na vzhodu pa jih gradijo v ladjedelnici »Krasnoje Sormovo« v Gorkem (SSSR).

Italijanska ladjedelnica je do sedaj zgradila okrog 20 letečih ladij po nemški licenci tipa PT-20 in PT-50. Prva ima 72, druga pa 140 sedežev za potnike. Oba tipa razvijata 60 do 65 km ekonomske in 80 km maksimalne hitrosti na uro. Ladja tipa PT-20 ima en motor Mercedes, a druga dva.

V Italiji so potniške proge z letečimi ladjami okrog Sicilije, med Sicilijo in bližnjimi otoki, med Messino in Reggio Calabria, med Neaplom in Caprijem, Trstom in Benetkami ter na jezeru Garda. Tržaško podjetje namerava vzpostaviti med drugim tudi progo Trst—Koper. Vožnja bi trajala 14 minut!

Nadalje imajo podobne leteče ladje v Venezueli, Portoricu, Argentini, Norveški, Finski in Grčiji, ki so bile izdelane v Messini. Te dni dobimo prvo letečo ladjo tipa PT-20 tudi v Koper, v začetku prihodnjega leta pa prevzame »Jadrolinija« na Reki letečo ladjo tipa PT-50.

Ladjedelnica v Messini bo začela letos graditi letečo ladjo tipa PT-120. Ta bo imela 300 sedežev za potnike, restavracijo, bar-bife, polzaprti sprehajalno palubo, kuhinjo itd. Tudi hitrost bo znatno večja od dosedanjih. Prva takšna leteča ladja bo predvidoma zgrajena v drugi polovici prihodnjega leta. Dolga bo kar 38 metrov in bo imela za potnike dve nadstropji, poveljniški most pa bo posebej.

Ko bodo z gradnjo omenjene 300-sedežne ladje pridobili dovolj izkušenj, bodo začeli v Messini graditi še večjo, 54 m dolgo letečo ladjo PT-300 za 500 potnikov in to bo verjetno v začetku l. 1963. S takšnim plovnom objektom bo možna plovidba tudi po Sredozemlju in dalje.

V Sovjetski zvezi so v tem pogledu naredili letos velik korak. Doslej so gradili v serijah dva tipa letečih ladij, »Raketo« in »Meteor«, ki po velikosti ustrezata italijanskima PT-20 in PT-50, vendar sta sovjetski leteči ladji glede razporeditve prostorov za potnike nekoliko udobnejši. Obe imata motorje na krmu, prav tako poveljniški most, tako da je najboljši prostor na

ladji rezerviran za potnike. Tudi okna so večja. Obe imata bar-bife ter polzaprti sprehajalno palubo. Ruski ladji sta po nekaj metrov daljši od italijanskih in nekoliko ožji ter znatno lažji, tako da z manjšimi motorji dosežeta približno enako hitrost. Razlikujeta se od italijanskih tudi v tem, da sta rečnege tipa. Gradnjo jih serijsko. Glede na prodorni uspeh, ki sta ga doživeli navedeni dve rečno-jezerski leteči ladji, so izdelali načrte tudi za morske tipe, in sicer dva: za 100 in za 300 potnikov. Prvo morsko letečo ladjo so začeli graditi letos januarja in zgrajena bo predvidoma septembra ali oktobra. Imela bo 300 sedežev za potnike, restavracijo, bar itd. ter bo razvijala 100 km hitrosti na uro. Imenovala se bo »Sputnik«.

Končno še nekaj besed o letečih ladjah v ZDA in drugod. V Ameriki, Kanadi, Angliji in Franciji delajo razne poskuse z modeli letečih ladij. Američani so napravili najdrznejši korak, saj so začeli graditi čezoceansko letečo ladjo za povezavo Bermudskih otokov s kopnim. Ta ladja naj bi razvila 180 km hitrosti na uro in bo opremljena z letalskimi motorji. Bo izredno luksuzno urejena in silno draga, vendar to ni važno, saj bo prevažala milijonarje...

NAŠ DOMAČI FELJTONČEK

Zastojkarski turisti

Od reške plati je po gladkem asfaltu pridirkal krasen »Volkswagen« s stokilometrsko brzino in presunljivo »zapokal«, ko je sunkoma obstal sredi križišča, sredi vasi, sredi živahnega prometa. Službujoči miličnik se je podvizal k vozilu, iz katerega je izstopil kratkohlač severnjak, tipično »blond«, prej mlajših kakor srednjih let.

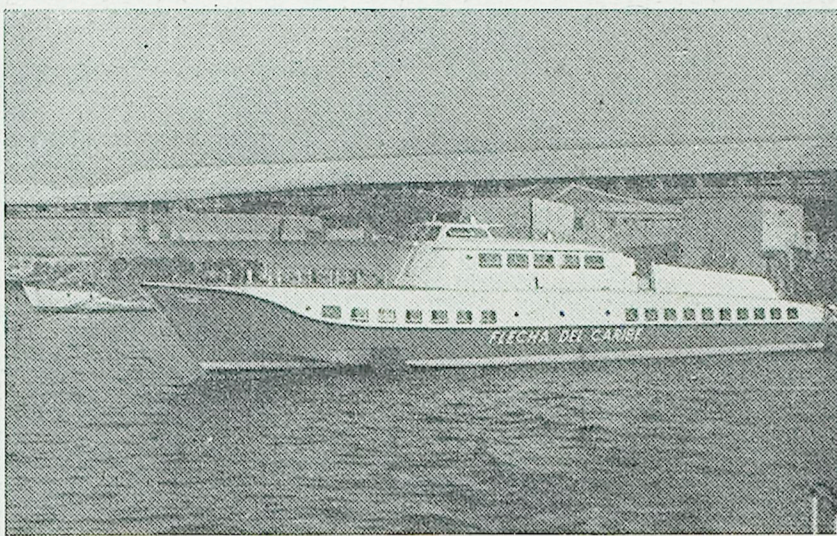
»Prosim, zapeljite na parkirni prostor,« je vljudno opozoril čuvar prometnega reda.

»Fahre gleich weiter — odpelem takoj naprej. Samo na pošto skočim,« se je izgovoril turist in pohitel čez ulico proti pošti in vrgel nekaj v nabiralnik.

V tem se je iz avtomobila izkobililo brhko žensko brtje z veličanskim slamnikom na glavi, si popravilo lahko bluzico za hlače, ki so se tesno oprijemale suhljate ritke, nakremženo odmerilo miličnika od vrha do tal in odbrzelo za sopotnikom.

Oko reda in postave ju je budno spremljalo. Zavila sta v restavracijo, kjer sta se zadržala kakih deset minut. Preden sta zlezla zopet v avtomobil, je miličnik tuju pomolil iz bloka iztrgani listek, med brati vreden 200 dinarjev.

»Waaas?« se je zarežal turist. »Ich zahle nichts — nič ne plačam, vrag vzemi te vaše predpise!« In »lopa« ter »boo« pred nosom miličnika, ki je komaj umaknil celo glavo. Parček je odbrzel proti obmejnemu bloku.

Leteča ladja »Flecha del Caribe«, tipa PT-50, pred ladjedelnico v Messini, zgrajena za podjetje v Venezueli. Pred kratkim so prevzeli še dve takšni ladji. Takšno letečo ladjo je naročila tudi »Jadrolinija« z Reke

Novo pomorsko podjetje v Trstu

Čez dve leti nove ladje na progi Trst—Koper—Pulj

Tržaški pomorski gospodarstveniki so se v zadnjem času odločili energično poseči v obupno stanje svoje obalne potniške plovidbe. Znano je, da je nekdanj cvetoča in tudi v svetovnem merilu odlično organizirana potniška obalna plovidba v Trstu, ki je v prvih 15 letih tega stoletja zavzemala prvo mesto na Jadranu in eno izmed prvih mest na svetu, zadnja leta praktično popolnoma zamrla.

Preostali podjetji »Istria-Trieste« in »Libertas« sta komaj životari. Vsi poskusi, da bi se stanje popravilo, so bili brez uspeha.

Letos junija so obe navedeni podjetji likvidirali ter osnovna sredstva združili v novo podjetje, ki se imenuje »Navigazione Alto Adriatico«. Podjetje vzdržuje redne in sezonske proge Trst—Milje—Koper, Trst—Koper—Piran—Umag, Trst—Koper—Piran—Pulj, Trst—Sesljan, Trst—Grado in Trst—Punta Olmi. Na razpologu ima naslednje stare parnike: »Monfalcone«, »San Marco d. R.«, »Italia«, »Vettor Pisani« in »Itala« ter motorno ladjo »Grado«. Podjetje prejema državno dotacijo.

V zvezi s tem so nastale v pomorskem prometu s Trstom nekatere spremembe. Na dnevno progo Koper—Trst je bil uvrščen znatno hitrejši parnik »Vettor Pisani«, ki je tudi udobnejši od »San Marca«, spremenjen pa je bil tudi plovni red. Iz Trsta prispe v Koper ob 12,30, iz Kopra pa odpelje proti Trstu ob 13,15. Proti Umagu in Novigradu se ni nič spremenilo, vsako soboto pa odpelje »Monfalcone« zjutraj iz Trsta v Koper, Piran in Pulj, popoldne pa se vrača skozi ista pristanišča v Trst.

Navedeno podjetje bo vzdrževalo promet približno eno leto in pol s starimi parniki, potem pa bo uvrstilo v promet najodobnejše motorne ladje po 250 in 250 BRT, ki bodo razvijale v redni vožnji okrog 15 morskih milj hitrosti na uro.

Kulturno zabavno življenje v Postojni

Kulturno zabavno življenje v Postojni je postalo v zadnjem času nekoliko živahnije. Tako je

v vsako primorsko hišo

prejšnji teden na postojnskem letnem odru gostovalo SNG iz Trsta z Dnevnikom Ane Frank. Kljub kvalitetni izvedbi priznane ansambla je bila udeležba gledalcev kaj pičila, kar je Postojnčanom vse prej kot v čast.

V nedeljo pa je imel kulturno propagandni center iz Novega Sada zabavni večer s peštrim programom popevk, narodnih pesmi, baleta in šaljivih točk. ab

KAJ MISLI JADRANSKA LINIJSKA PLOVIDBA O UREDITVI POTNIŠKEGA PROMETA MED KOPROM IN TRSTOM

Nezadovoljstvo zaradi neprimerne plovidbe reda motorne ladje »Trogir«, ki obratuje na pomorski progi po določbah Videmskega sporazuma Umag—Koper—Trst, je iz dneva v dan večje. Ladja se namreč vrača iz Trsta v Koper ob 17. uri popoldne, to je prav takrat, ko se v Trstu popoldansko življenje šele začne. Zanimivo je, da vse intervencije niso nič pomagale, čeprav je jasno, da bi imela ladja neprimerno več potnikov, če bi odplula iz Trsta ob 19,30.

Potniški promet po morju med Koperom in Trstom nujno zahteva vsaj dve vožnji dnevno v obe smeri za potnike, ki potujejo iz Kopra v Trst. Zato bi bilo nujno potrebno spremeniti plovni red navedene motorne ladje, na primer tako: Jutranji odhod iz Kopra proti Trstu je primeren ob 7,30, potreben pa bi bil povratek iz Trsta ob 12,30 (prihod v Koper ob 13,15). Drugi odhod v Trst naj bi bil ob 15,45 (prihod v Trst ob 16,30), drugi odhod iz Trsta pa ob 19,30 zvečer. Na ta način bi razbremenili siloviti naval na avtobuse ob njihovih prometnih konicah, potnikom pa bi tudi omogočili hitrejšo in prijetnejšo vožnjo zlasti v poletni vročini.

Razen tega bi bilo tudi nujno potrebno izkoristiti navedeno ladjo ob 14,10 za direktno progo do Pirana in takoj nazaj, kar bi tudi razbremenilo avtobuse po drugi uri popoldne na progi Koper—Piran.

Končno je tudi potrebno urediti vprašanje četrtka. Ta dan naša ladja namreč ne obratuje, tako da se potniki ne morejo poslužiti pomorskega prevoza.

Zato potniki upravičeno pričakujejo, da bo uprava Jadrolinije ukrenila vse potrebno in spremenila plovni red na navedeni pomorski progi, zlasti ker bi ji navedene spremembe materialno izdatno koristile.

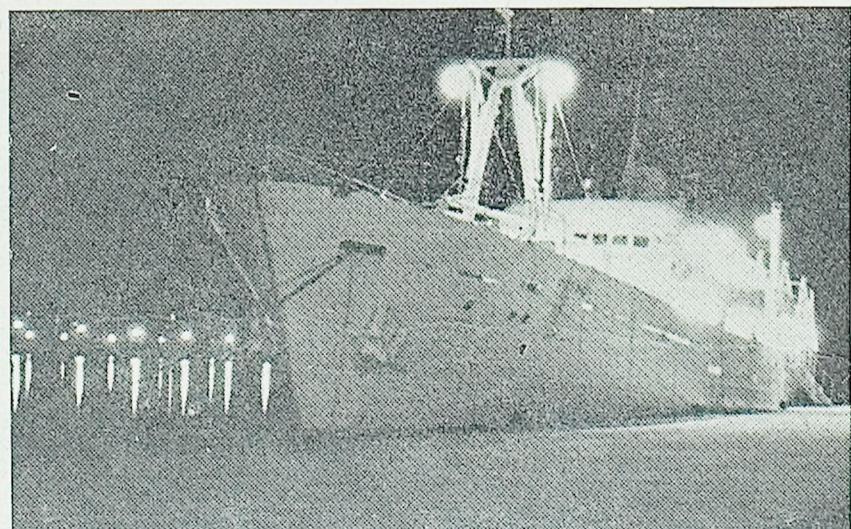
- M/I »BLED« je priplula 16. julija v Piran, 28. julija pa prispe na Reko
- M/I »BOHINJ« je odplula iz New Yorka 14. julija skozi Tanger, Genova, Neapelj in Reko v Koper
- M/I »BOVEC« je prisel v New York 16. julija, od koder bo odplul v Boston, Philadelphia, Baltimore, Wilmington in Savannah
- P/I »BIHAC« je na Korčuli v popravilu
- P/I »DUBROVNIK« je 17. julija odplul iz Porta Marghera in prisel v Ploče 21. julija
- M/I »GORANKA« je odplula 18. julija iz Djakarte in nadaljuje pot v Kamaishi in Osako
- M/I »GORENJSKA« je zapustila 15. julija Lattakio in prišla 18. julija na Malto
- P/I »JUBLJANA« je prispe 16. julija v Split, ki ga zapusti 22. julija
- M/I »MARTIN KRPAN« razklada tovor v Duresu in odpluje 22. julija za Reko
- M/I »PIRAN« je plula skozi Panamski kanal za Sredozemlje in prispe v Oran 31. julija
- P/I »POHORJE« je priplula 10. julija v južni Shields, od koder odpluje 25. julija
- P/I »ROG« pripluje iz Antwerpna v Porto Marghero 28. julija
- M/I »TRBOVLJE« pripluje v Hampton Roads 26. julija
- P/I »ZELENGORA« odpluje iz New Yorka 22. julija proti Reki

POMORSTVO, štev. 6/1960

Naslovna slika na ovitku je prekinila s stereotipnimi prikazi ladij in pristanišč ter je vnesla prijetno toplino na našo obalo: Ob bregu motorna jadrnica z dvema mornarjema, pred njo dva Tomosova moped z njunima vozačicama. Reprodukcijske ljubke barvne fotokompozicije »Iz koprskih luken« je v vsakem oziru posrečena.

Tudi slovenski delež je v tej številki čez običajno mero bogat. Mimo poročila, kako Koper presega lanski pomorski promet in o junijskem zborovanju pomorščakov v Portorožu, se revija spominja šestdesetletnice pisatelja in pesnika Toneta Seliskarja s posebnim ozirom na njegovo pomorsko orientacijo in dejavnost v slovenski književnosti, ki jo ilustrira obsežen odlomek iz njegovega najnovejšega pomorskega romana »Jadra na robu sveta«. Za jugoslovansko pomorstvo izredno aktualen je članek Vladimira Nagliča »Poskrbimo tudi za osnovne kadre!« Prav tako pomemben je prikaz dr. B. V., kako »Litostroj« razširja proizvodnjo za naše ladjedelništvo, dokumentiran s štirimi originalnimi fotografijami. Rastko Bradašnja je poskrbel za več fotoposnetkov iz koprskih luken, pomorske prizore pa kot v vsaki številki spet bogato ponazarja Exportprojekt Ljubljana.

Med ostalo obširno vsebino omenjamo le nekaj za širšo javnost važnejših člankov kot n. pr.: Namen strokovnega šolstva in predlog za ustanovitev prometne fakultete, Od mopedu do izvenladijskega motorja, Dvestoletnica Lloydovega registra, to je organizacije »Lloyd's Register of Shipping«, Ladjedelništvo na razpotju, Pomorska praksa itd. Dva članka obravnavata vprašanje zaštite človeških življenj na morju. Sledi več poročil iz najnovejše hrvatske in srbske pomorske književnosti, zaključujejo pa zajetni zvezek Pomorska kronika, Pomorski dogodki po svetu in Pomorska statistika. V. P.

Polnoč je pravkar odbila... M/I »Orebič« je pristala ob starem valobranu v Koperu. Ladja je najnovejšega tipa, dva zgrajena, ima 1050 BRT in doseže hitrost 17 morskih milj na uro. Obratuje na redni turistično-tovorni mednarodni progi Trst—Koper—Reka—Split—Dubrovnik—Pirej (Grčija). Za potnike ima tudi sodobne kabine, razpologu s 34 posteljami. Iz Pireja pride v Koper vsak drugi terek ob 5. uri zjutraj in odpelje ob 7. uri v Trst, od koder se vrača isti dan popolnoči, nakar ob 3. zjutraj odpluje proti Pireju. Na isti progi je še njen dvojček »Opatija«, prav tako doma zgrajen

SLAVICA

trgovsko podjetje z industrijskim blagom na veliko KOPER

obvešča svoje odjemalce, da bo od 25. julija do 5. avgusta 1960 priredilo v svojih skladiščih razstavo SODOBNEGA POHIŠTVA, RAZNEGA INDUSTRIJSKEGA BLAGA, GOSPODINJSKIH PREDMETOV, TEKSTILNIH IN GALANTERIJSKIH IZDELKOV

Odjemalci in potrošniki vljudno vabljeni na ogled

Vsemu slovenskemu ljudstvu čestitamo k prazniku — 22. juliju!

NAŠ RAZGOVOR PRED PRAZNIKOM

Mladi rod steklark v Hrpeljah

Pogled na tekoče steklo je že sam po sebi nenavaden, zato ni čudno, da se tudi opazovalec, ki zaide med hrpeljske steklarje podjetja TOS, zlepa ne more posloviti od spretnih steklark, ki oblikujejo iz zmečkane steklovine čudovite izdelke. Tokrat smo se ustavili v steklopihaškem oddelku, kjer je sedaj zaradi remonta peči težišče proizvodnje. Pod gibkimi prsti nastajajo tukaj čudoviti okraski za novoletno jelko, posebno skrbno izdelavo pa terja laboratorijsko steklo, po katerem je pri nas veliko povpraševanje. Naj pripomnimo še to, da je delo v steklopihaškem oddelku v poletnih mesecih zelo naporno, kajti vročino stopnjujejo plameni izgorevajočega kisika, nad katerim talijo dekleta dolge steklene tulce, ki se vdajajo kot testo.

Pisali smo že o tem, da je TOS velika pridobitev za hrpeljsko občino, saj je tukaj zaposlenih 130 delavcev, pretežno mladih delavk iz bližnje in daljne okolice, ki so se z veseljem oklenile steklarskega poklica.

Tudi Marija Kariž, 24-letna steklopihalka, se je pred šestimi leti kot kmečko dekle prvič spoprijela z zahtevnim steklarskim delom v Sežani pri bivši Stekleni galanteriji, sedaj pa je že od ustanovitve steklopihaškega oddelka obrata TOS zvesta temu dobro vpeljanemu podjetju.

— Zvedeli smo, da v podjetju zelo cenijo vašo marljivost in strokovno znanje, zato nam povejte vsaj en pogoj za tako oceno, smo vprašali tovarišico Marijo. — Veselje do dela in skrb za družino sta pri meni glavna vzroka, da sem se oklenila tega poklica, ki ga tudi ne nameravam zapustiti.

— Ali so v podjetju po vašem mnenju vsi pogoji, da sta marljivost in skrb za kvaliteto tudi merilo za vaše osebne prejemke?

— Vsekakor, je prepričevalno odgovorila. Odkar smo plačane po učinku oziroma imamo točno normirana dela za vsak izdelek, so naši prejemki v mnogem odvisni od marljivosti in prizadevnosti delavk.

Zanimalo nas je tudi, če je tovarišica Marija seznanjena z delom podjetja kot celote in o njegovem nadaljnjem razvoju, zato smo jo vprašali, kaj trenutno najbolj ovira proizvodnjo. Takole je odgovorila: — Najbolj na temnem smo s prostori, posebno ekspeedit je močno oviran zaradi pomanjkljivosti. Kar pa zadeva nadaljnji razvoj podjetja,

bo bližnja rekonstrukcija nedvomno nova pridobitev za našo občino, saj bomo kasneje lahko zaposlili v obratu nadaljnjih 120 moči...

Vsekakor razveseljiva ugotovitev in nesporen dokaz, da se poraja tudi na tem področju delavski razred v industriji, to pa je najboljša zagotovilo, da bo še pred nedavnim gospodarsko zastala komuna imela na pretek dobrih proizvajalcev in zavestnih upravljalcev.

bb

Črtasta poletna obleka, ki jo poživlja velik bel ovratnik in bele manšete. Sirok pas je iz istega blaga, lahko pa je tudi iz belega usnja.

Steklarka MARIJA KARIŽ, delavka v TOS v Hrpeljah

ČE BI MALI BORUT PISAL KNJIGO O VZGOJI OTROK

Razmišljanje ob sposojeni beležki

Vedno več je novih, velikih stanovanjskih blokov. V njih se naseljuje na desetine in stotine novih stanovalcev. In skoraj vsi imajo otroke, razne starosti in velikosti, z različnimi navadami in interesi.

Na sestankih hišnega sveta velikega stanovanjskega bloka v našem mestu so ljudje v začetku potrkali reševali najrazličnejše probleme, ki jih je vedno najti v stanovanjski stavbi.

Pred letom dni je na lepem na sestankih hišnega sveta prišlo do prepričevalnih govorov, da so otroci problem, da so nevezani, nedisciplinirani. »Tvoj otrok je risal s kredjo po zidovih.« »Ni bil moj, videl sem, kako je včeraj tvoj pisal s svinčnikom na vrata razna imena.« »Kadar pa gre tvoj iz hiše, trešči z vrati, da se vsa hiša stresce.« »Prav vaš otrok je vedno v liftu, vozari se gor in dol in zato imama lift vedno pokvarjen.« »To vsi plačamo.« itd.

Resen, do tedaj delaven hišni svet se je nenadoma spremenil v ježno, prerokajočo se in zamirljivo skupino ljudi, ki niso štedili z izrazi na račun sosedov ali tretjega nadstropja. Nekateri se sploh niso več pogledali, nehali so se pozdravljati, otrokom so prepovedali skupne igre. Same groznje in jeza, v veliki hiši ni bilo več miru.

Toda otroci so otroci! V igri so

ZAPISEK OB DNEVU VSTAJE

Obisk v partizanski vasi Juršče

Ob Dnevu borca sva z možem in otroci obiskala našo znano partizansko vas Juršče pri Pivki. Moja dolgoletna želja je bila, da bi obiskali to vasico in da bi se kot žena in mati zahvalila vsem tistim, ki so pomagali pred 16 leti mojemu možu, ko je bil komandant mesta Šempeter. Nešteto-krat nam je pripovedoval o tej junaški vasi, njenih borcih, aktivistih in kurirjih in zelo živo nam je opisoval junaštvo partizanskih mamic, Sedmakove, ki mu je rešila življenje, Žužkove in drugih.

Ko smo se torej na praznik — Dan borca — pripeljali v vas, se je na prvi pogled zdelo, kot da je izumrla. Prišli smo do spomenika padlim borcem, kjer je bila nekoč ustanovljena komanda mesta Šempeter, katere prvi komandant je bil neki Borut, drugi pa Jože Janežič-Hribček. Ko smo tako stali, sta se nam približali

mladi mami, ki sta bili v času borbe kurirki in mlajša od nji je vzkliknila: »Tovariš komandant!« Srečanje je bilo nepopisno. V teku pol ure je bila zbrana že skoraj vsa vas, ker se je kot blisk raznesla vest, da jih je obiskal komandant Jože. Med prijetnim kramljanjem o težkih in lepih časih velike narodnoosvobodilne borbe in o našem današnjem boju za lepše življenje je mladina pripravila vsem prijetno presenečenje. Pršli so na sredo vasi z mladinsko godbo in z zastavo na čelu. Takoj so se vključili v povorko vsi s svojim nekdanjim komandantom vred in odkorakali ob igranju koračnic in petju naših lepih partizanskih pesmi nazaj k spomeniku. Pozdravni govori, rože in zahvale. Nekdanji komandant Jože je govoril iz srca o nekdanji borbi in o današnji izgradnji naše domovine. Vsi smo čutili, da je Dan borca naš praznik, ki nas povezuje v trdno skupnost. Spontane veselja ni bilo konca in vedno znova se je oglašila partizanska pesem. Počutili smo tudi spomin padlih borcev s petimi streli in z enominutnim molkom.

Po končanem slavlju pri spomeniku smo obiskali partizanske mami in nekdanje borce še na njihovih domovih. Ob slovesu se je razvilo ljudsko rajanje in nekdanji komandant je moral zaplesati z vsemi mamicami in mladinkami. Ko smo odhajali, nas je spremljala vsa vas. Občutili smo, da bi jih morali večkrat obiskati. Prav tako pa še številne tiste vasi, ki so nam bile v času borbe najbližje in so nam največ pomagale. Partizanske vasi ne smejo biti zapuščene in partizanske mami ne bi smele samevati.

JOŽICA JANEŽIČ

vijo, da bodo s skupnimi sredstvi kupili televizor.

● Kako bi torej bilo, če bi mali Borut pisal knjigo o vzgoji? In če bi vam povedal nekaj takih in podobnih zgodbic, kot ste jih brali zadnjič in danes. Mogoče bi tudi pretiral in bi se kdaj zjezil in mu očital, češ, od kdaj pa pišete več kot puta ve...

MIŠKO KRANJEC

Sekretarka vaškega odbora

(Nadaljevanje s 5. strani)

ti bom tega mulca. Sama bova, vse si bova vzela. Vsak večer bom prihajal k tebi. Oni domov, jaz k tebi, Martina. Ne bom te ubil, in nihče drug.

»Pusti moje prsi!« je ponovila, ko je spet segal po njej. »Le kaj si domišljaš?!« Sunila ga je, da se je opotekel. Prebledel je, a polastila se ga je še silnejša strast. Zdalj, ravno zdaj, ker se mu tako upira. Hoče jo streti. Dejal je ves togoten:

»Jarnikova, premagaj se in bodi pametna. Zdalj se je lahko pogovoriva. Nič ti ne prikrivam, moja bova. Takšni se ti nič ne bo zgodilo! Ali pa smrt, kakor si izbereš!«

Hotel jo je s silo za roke pritegniti k sebi, a ravno s takšno silo se ga je otresla, mu odpravila roke, ki so kar naprej grabile po njej. Govoril ji je strastno, že blazno: »Odpri sobo, tja se zapreva. Bodi pametna, deklica. Ne bo ti žal. Sicer pa te ubijem, tu v kuhinji, nikdar več ne pojdeš živa iz nje.«

Posrečilo se ji je. Iztrgala je svoje roke iz njegovih, jih sunila nazaj, do poena. Lovil je za njo, toda njena desnica je že otipala poleno, ki si ga je bila prej izbrala z očmi. Se preden se je zavedel, ga je že z vso močjo udarila po glavi.

Zamajal se je, grabil z rokami za brzostrelko, a ga je že spet prehitela z udarcem, nato še in še. Brzostrelke ni mogel več vzdigniti. Preden je padel, se ga je oklenila z rokami za vrat z vso silo, ker ji je poleno zdrsnilo iz roke. Uspelo mu je, da je zagrabil za brzostrelko, a se je pretresno prilepila k njemu, brzostrelka je bila stinjena med njima. Padel je. Zvrnila se je z njim. Obdrgnila si je prste do krvi, bolečin pa ni čutila. Vedela je le, da se od njega ne sme ločiti, ne sme mu pustiti, da bi se je otresel in bi lahko streljal. Streljati pa je hotel, moral je. Po njem bo, če ne zbere vseh svojih moči in če se je ne sprosti. Sumelo mu je v glavi, kakor da mu kri vre. Se na misel pa mu ni prišlo, da bi se mogle stvari klavarno končati. Nič ni

moglo biti bolj smešno, kakor da ženski ni kos. Toda udarci s polenom so bili tako silni, da ga je za čas čisto ohromilo. Te sekunde omotičnosti, izgube zavesti so bile usodne. Saj ga bo zadavila! On pa se je hotel pobahati pred svojimi prijatelji, kako je opravil z Jarnikovo!

Navdal ga je brezumen strah: s svojimi rokami ga je tako krčevito stiskala za vrat, da mu je jemalo sapo in da je začel najprej grgrati, nato že hropiti. Ni več mislil na brzostrelko. Hotel si je le sprostiti roke, da bi se je otresel, da bi odtrgal njene roke od goltanca.

Suval jo je raz se, a se je vedno znova zavalila nanj. Prste ji je zagrabilo kakor krč: nohti so se zajedli v njegovo kožo do krvi, čedalje silnejše so stiskali. Oči so ji izstopile, vsa je posinela. Ko si je eno roko sprostil in lovil za njen obraz, ga je ugriznila za prste tako, da je zatulil.

»Pusti me, prekleta!« je grgal, kar je na pol še razumela.

»Ne boš, ne boš pobijal ljudi!« Tudi Martina je hropela. »Ne boš več delal sile nikomur, nikomur!« Z nogami se je upirala ob ognjišče, da je ni zrinil s sebe. »Ne boš, ne boš več!« je hropela venomer, ne da bi povedala, česa ne bo več.

»Pusti me, pusti, prekleta candra! To te bom, boš videla, ti bo žal!« Vedela je, kaj jo čaka, če jo zmore. Toda Gašperjevega je navdajala že resnična groza: saj ga bo zadavila, ne mores se je otresti. »Prekleta...« Zavest mu je slabela, le groza v sreju je ostala.

Smrtni strah, ki ga je obšel, mu je vtil v telo poslednjih sil. Ves se je napej in sunil. Martina se je odtrgala od njega in odletela. Hotel je planiti pokonci. Martina je bila urnejša, njena roka je že zgrabila za drugo poleno na ognjišču. Se preden je vzdignil brzostrelko, ga je že udarila po čelu. Kri je brizgnila naokoli. Lovil se je po tleh, z levico grabil za brzostrelko, samo ta bi ga še mogla rešiti. Streljal bi divje, sprestreljal človeka, stene, vesoljni svet, kakaj

Gašperjev ve, da ga bo vsak čas konec, če se kako ne reši ponorele ženske.

Martina je znova planila nadenj. Videl je njeno senco, a pobegniti ji ni mogel več. Vzdignil je le še levico, da bi se s komolcem zavaroval pred polenom, streljati niti ni več utegnil. Udarila ga je po komolcu, in se enkrat, da se je tudi roka pobesila; nato ga je bila po glavi.

Zvil se je. Iz oči, ki so se uple vanjo, je odseval le še brezupen strah. Ustnice so šepetale, kakor bi

molile: toda Gašperjev je prosil, naj ga nikar ne ubije. Zahotelo se mu je življenja, kakršnegakoli, najbolj preprostega, ponižnega, samo da bi še hodil po tej zemlji. »Ne ubij me, ne ubij me!« je šepetal, česar pa ni silila. Bila je dalje. Zvijal se je, se premetaval, ni pa se ji mogel več izmakniti. Čutil je in se zavedal, da umira, da bo umrl, umrl...

Martina je v poblazenosti, ki jo je bila prevzela, s polenom še vedno točila po telesu, po glavi, bila je kakor nora, že sama vsa onemogla: hropela je in nenehno govorila »ne boš, ne boš ve...« Zmršena, strgana je stala nad njim, bila je po njem še potem, ko se je njegovo telo že čisto pomirilo. Čutila je, da bo padla od same slabosti. Krvava, razbita glava Gašperjevega jo je navdala s strašnim gnusom in hkrati z naslado, da bi se in se bila po njej. Potem se je naslonila na ognjišče.

Ilustracija iz brošure, ki jo je izdala Okrožna tehnika KPS v Ljubljani 1. 1943. Risbe so delo neznanega avtorja

ATENTAT NA NAŠE ZDRAVJE

Pretekli teden je našo javnost razburila vest, da so bili v Izoli primeri zastupitve s slaščicami. Naša zdravstvena služba — higienska in sanitarna — je takoj začela stvar raziskovati.

Ugotovili so, da je bilo nekaj zastupitev v Izoli in Piranu in le pravočasnemu posegu se je zahvaliti, da ni prišlo do večje nesreče. Vzrok zastupitve je bilo v obliki školjke pečeno pecivo s kremo, ki je zelo hitro pokvarljiva. To je bilo lahko ugotoviti, teže pa je najti krivca, kajti vsi si v nedolžni nevednosti umivajo roke. Kaže pač, da so v mlekarnah in slaščičarnih v Izoli in Piranu prodajali staro pecivo, čeprav imajo z dobaviteljem — Pekarno in slaščičarno v Piranu — izrecen dogovor, da lahko vsak dan neprodano pecivo vrnejo. Če bo ta domneva potrjeno dejstvo, bo prestop tek hujši, ker ga ni mogoče opravičiti niti z neodgovornim komercialnim poslovanjem. Sanitarna inspekcija išče atentatorja na naše zdravje, obžalovanja vredno neodgovornost, kj se ne zaveda, kaj je največje osebno in družbeno bogastvo. Taki ljudje zaslužijo najostrejšo kaznen.

REPORTAŽA Z OBISKA NA AVTOCESTI

Med našimi brigadirji

Malošiče. V neposredni bližini avtoceste leži logor, v katerem se nahaja VII. koprška MDB »Bazoviške žrtve«. Našli smo samo komandanta. Pristržno si stisnemo roko in vprašamo za vrstijo drugo za drugim. Eller komaj sproti odgovarja.

»Ste zadovoljni z naseljem?«
»Ne preveč. Marsikaj bi lahko bilo bolje urejeno. Največ prglavic nam dela hrana. Zdaj je

MARIJA VOGRIČ

že bolje. Privadili smo se ji. Včasih pogrešamo vodo. Naše morje bi se nam tu še kako prileglo.«
V baraki je samo nekaj bolnikov in »trpezarici«. Ti veselo pripovedujejo o svojem delu v kuhinji, da se jim kar čudim.

»Si se sam odločil za trpezarijo?« povprašam najvišjega izmed četvorice s šilasto kapo na glavi. Prostdušno se mi zareži:

»Pri loncih se človeku nikdar slabo ne godi.«

Ob podnožju hriba, nekaj kilometrov vstran od naselja, leži vas Kneževica. Tik pod vasjo je desetletja dolbel zemljo hodour-

in nič ga v njegovi rasti ne bo več motilo...

Z avtom se le s težavo prebijamo skozi Grdeličko klisuro. Tu je eden najtežjih odsekov na vsej cesti od Ljubljane do Djevdjelije. Po ozki dolini le leno odtoka Morava. V nekoč mirno dolino je vdrlo življenje z vsjo silo. Gigantski stroji in ob njih ljudje. En sam mogočen mehanizem. Preko pobočij skalnatih sten se že oblikuje podoba magistrale.

Strupeno opoldansko sonce neusmiljeno upira svoje žarke v upognjene hrbte desetih in desetih pionirjev, ki so se odločili, da bodo premagali goro. Vedra vode romajo od ust do ust. Oblaki sivkastega prahu legajo na utrujene obraze.

Po polzevo lezemo mimo, ob robu stare ceste.

»Zdravo, drugovi!« nam vzklikajo brigadirji in njihove roke še dolgo mahajo v pozdrav. Kako rad bi jim človek rekel kaj toplega, lepega. Toda tu besede postanejo odveč.

Klisura je že daleč za nami. Slaba cesta nam onemogoča, da bi se hitreje bližali Ranutovcu, našemu drugemu cilju na jugu Srbije. Štejemo kilometre na obcestnih znamenjih. Preletavam obraze brigadirjev vzdolž cele trase v upanju, da so med njimi morda tudi naši. Še nekaj sto metrov nas loči od Ranutovca. Zdaj nas zmotijo veseli klici:

»Zdravo Slovenci!« Saj to so vendar naši! Sofer pritegne zavore in že smo sredi gruče brigadirjev VI. koprške »Rudi Brkinca«. Z obrazov beremo, da so našega obiska zelo veseli.

»Ej ti,« začudeno povprašam dolgina z dolgimi svetloplavimi lasmi. »Si še vedno tukaj? Ob odhodu si rekel, da se boš moral zaradi izpitov vrniti mesec prej.« Široko se nasmehne, da se mu zobje veselo zablistajo:

»Sporočili so mi, da mi ne bo treba delati sedaj izpitov. Tako sem lahko ostal.« Iz oči mu berem, da mu prav nič ni žal, ker so se stvari tako zasukale. Poslovimo se od gruče in čez nekaj minut zavozimo v naselje »Zarko Zrenjanin«.

»Brigada je odlična,« nam pripoveduje komandant naselja. »Disciplinirana, neumorna na delu, iznajdljiva v razvijanju notranjega življenja. Sicer pa svoje povedo tudi priznanja, ki jih je doslej prejela. Sinoči je postala četrtič udarna. To pa ni malo, saj je kriterij za priznanja letos strožji. V prejšnji dekadji je v našem naselju samo vaša brigada osvojila udarništvo.«

S Škrabarjem, komandantom brigade, in Stanetom, njegovim namestnikom, obiščemo delovišče naše brigade. Ob ograjdu mosta stoji visok možakar, ki se mi zdi znan. Saj to je vendar tehnik, pri katerem je III. koprška delala preteklo leto v zloglasnem useku št. 3 blizu Pojat. Veselo se mi zasmee in pomoli roko v pozdrav:

»Zdravo komandante!« Še vedno si ne morem opomoči od presenečenja.

»Menda ne dela letos naša brigada spet pri vas?« Ne morem verjeti takšnemu naključju.

»Tako je,« odgovarja zanj Buonassisi, referent za delovišče. »Prav on nas ima pod komando

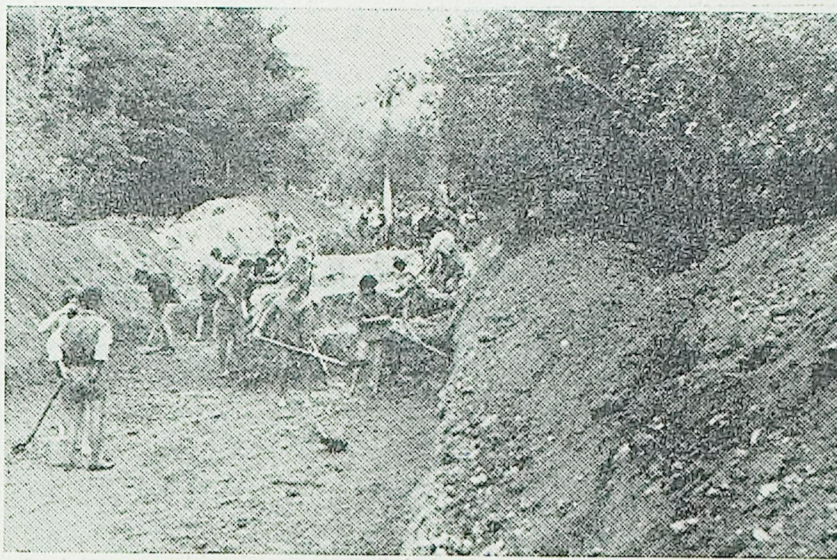
in moram reči, da je s procenti precej škrt.«

»Kako ste zadovoljni z brigado?« me muči radovednost.

»Odlični delavci so vaši brigadirji. Solidna brigada, kot vaša lanske leto.« Ko se vračamo v naselje, pa kriči za mano:

»Pozdravite brigadirje III. koprške in jim recite, da se jih mnogokrat spominjam!«

Pozno v noč zapuščamo brigado. Resnično nam je žal, da nismo mogli ostati vsaj nekaj dni med brigadirji, ki daleč od svoje ožje domovine postavljajo temelje novi cesti in novemu, jutrišnjemu človeku.

Delovišče VII. koprške MDB »Bazoviške žrtve«

Tujce zanima naša folklor

Turistično društvo Portorož je po dosedanjih izkušnjah organiziralo za letos vrsto folklornih nastopov raznih umetniških skupin. Izkazalo se je namreč, da tujci zelo radi obiskujejo take nastope, ker je to zanje ne samo nekaj lepega, temveč tudi nenavadnega,

česar v domovini nimajo priložnosti videti. Ker se tuji turisti menjavajo vsakih 10 do 14 dni, je praksa pokazala, da ni nič preveč, če je folklorni nastop vsak teden enkrat. TD Portorož je letos že priredilo tak nastop pred tremi tedni, začeni z nedeljo, 17. julija, pa bo organiziralo nastop folklorne plesne skupine in pevske skupine vsako nedeljo, in sicer v vrtu »Vesne«. To nedeljo je nastopilo kulturnoumetniško društvo »Joža Vlahovič« iz Zagreba, ki bo še večkrat ponovilo

svoj nastop. Na praznik vstaje slovenskega ljudstva v petek, 22. julija, pa bo v vrtu »Vesne« nastopila folklorna skupina Turističnega društva Bohinj s svojim programom, s katerim je gostovala tudi že v inozemstvu. V največji meri pa bodo v kratkem »Primorske prireditve« tiste, ki bodo z organizacijo jugoslovanskega festivala folklorne ustrezle številnim tujim turistom glede na njihovo zanimanje za našo folkloro. J.

FESTIVAL OTROKA

Letos bo v Šibeniku II. festival otroka (I. je bil leta 1958 prav tako v Šibeniku), ki ga pripravljata Mestni ljudski odbor skupno s Svetom za kulturo in prosveto LR Hrvatske. Sklenili so tudi, da bodo odslej vsake dve leti pregledali dosežke otrok na področju glasbe, gledališke in upodabljalne umetnosti ter estetske vzgoje.

Letošnji festival se bo začel z vrsto predstav, revij, glasbenih in gledaliških prireditev. Čeprav je glavno geslo festivala »Otroci otrokom«, zastopajo nekateri vzgojitelji mnenje, da je treba na festivalu izvajati tudi dela za otroke, ki so jih pripravili starejši izvajalci. Festivala se bo udeležila zagrebška Opera, svoj obisk pa so napovedali tudi beograjsko mladinsko gledališče »Boško Buha«, zagrebški Mladinski komorni orkester in nekateri mladi glasbeniki-solisti.

ASFALTIRANA POT DO ŠKOCJANSKIH JAM

Ljubitelje in obiskovalce Škocjanskih jam bo brez dvoma zelo razveselila vest o novi asfaltirani

poti, ki povezuje glavno cesto Koper—Ljubljana z dostopom v jamo. Sedaj, ko je ta pot urejena in ko so Škocjanske jame elektrificirane, se bo obisk turistov še bolj povečal, zlasti ko bodo izboljšali gostinsko mrežo.

Dramir

Asfaltiranje ceste proti Predjami

Delavci Uprave za ceste OLO Koper so ta teden začeli z asfaltiranjem nad 4 kilometre dolgega odseka ceste od Postojne proti Predjami. Dela bodo predvidoma končana do jeseni. Ker vodi ta cesta deloma do Pivke in do Črne jame ter do turistično vsako leto pomembnejšega Predjamskega gradu, bo njena ureditev zelo pomembna za še uspešnejši razvoj turizma na Postojnskem.

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO »NANOS« V POSTOJNI

Od lokalnega magazina do grosista

Samo ob odpovedovanju lastnih ugodnosti si je kolektiv trgovskega podjetja »Nanos« Postojna, s sedežem v Prestranku, lahko zagotovil tako obetajočo razvojno pot, saj je leta 1947 ustanovljen lokalni okrajni magazin, preimenovan leta 1952 v trgovsko podjetje na veliko »Nanos«, že danes glavni grosist za celotno področje našega okraja in ima okrog 600 stalnih odjemalcev. Solidno poslovanje podjetja pa je pritegnilo v svoje poslovno področje tudi dober del reškega, goriškega in ljubljanskega okraja. Del zasluge za to je vsekakor obsežen asortiman, saj je podjetje registrirano za poslovanje z vsemi predmeti široke potrošnje, med katerimi pripada levji delež prehranbenim artiklom, dobra tretjina pa obsega industrijsko blago.

PROSTORI, PROSTORI, PROSTORI...

Razvoj trgovskega podjetja »Nanos« spremlja že od ustanovitve stiska — neustreznosti in premajhnosti prostorov in predvsem skladišča. To je bil tudi razlog, da so bili prisiljeni adaptirati bivše hleve v Prestranku, kjer imajo sedaj skladišča in upravne prostore. Razumljivo, da je pomnila selitev iz Postojne za podjetje izgubo važnega središča, še bolj pa jih ovira razmetanost posameznih poslovnih prostorov. To pomanjkljivost so delno odpravili s skrbno izdelanim programom organizacije poslovanja, preglednosti blaga in raznimi drugimi ukrepi, toda že kmalu po ustanovitvi podjetja je bila glavna težnja kolektiva zgraditi primeren poslopišče v Postojni.

Od sklepa do realizacije je sicer preteklo precej časa, toda poslopje bodočega skladišča v Postojni, za katerega sklad so vložili okrog 100 milijonov din, je že pod streho. Sprostitev sedanjih prostorov v Prestranku pa bo nedvomno velikega pomena za tamkajšnjo kmetijsko zadruzo, ki bo te hleve koristno uporabila za razvoj živinoreje na tem področju.

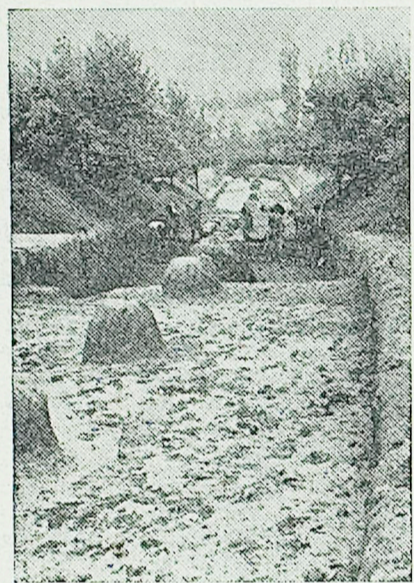
Z LASTNIM AVTOPARKOM PO VSEJ DRŽAVI

V »Nanosu« si brez lastnega avtoparka ne morejo zamišljati hitrega in cenenejšega transporta, zato križari njihovih 20 kamionov po vsej državi. Lastna transportna zmogljivost brez dvoma znižuje stroške transporta in vpliva tudi na maržo, ki znaša 4%.

V podjetju so tudi mnenja, da bodo novi finančni predpisi, ki omogočajo združevanje sredstev posameznih skladov, vplivali pozitivno na nadaljnjo krepitev in gospodarsko rast, saj znašajo samo sredstva iz rezervnega sklada skoraj 22 milijonov din.

OD 2,5 NA 3 MILIJARDE PROMETA

Preteklo leto je znašal celotni promet trgovskega podjetja »Nanos« 2,5 milijardi din, medtem ko so letos predvidene 3 milijarde. Ker je podjetje v I. polletju izpolnilo svoj gospodarski plan za 59,7%, zares ni razloga za bojazen, da te osnovne postavke ne bi izpolnili. Pri tem ima zaslugo celotni kolektiv, skoraj izključno domača in vstaljena delovna sila, ki je deležna posebne pozornosti: strokovno izpopolnjevanje osebja, sistematično uvajanje nagajevanja po delu je bistveno vplivalo tudi na povišanje osebnih prejemkov zaposlenih. Vzememo delo organov delavskega upravljanja in vodstva podjetja, ki obravnava in rešujeta vse probleme in naloge skupno, pa tudi varčnost, so omogočili med drugim še gradnjo 6-stanovanjskega bloka, iz kredita politično-teritorialnih enot pa bodo že letos začeli z izgradnjo stanovanjsko-upravnega poslopja v Postojni. Nerešeno pa je še vprašanje družbene prehrane, kar bodo morali zaradi precejšnje oddaljenosti številnih delavcev od delovnega mesta vsekakor rešiti bolj ugodno, kajti prehrana v gostiščih presega plačilno zmogljivost večine zaposlenih. Vsekakor pa je hvale vredna pobuda sindikalne podružnice podjetja, ki je organizirala v Portorožu za svoje člane letovanje s celodnevno oskrbo po 250.— din; pričakovati je, da bo to ugodnost večina izkoristila. (bb)

nik in voda je na svoji uničujoči poti odnašala s seboj vse, kar se ji je zoperstavljalo. Zdaj ni več sledov nekdanje struge. Naši brigadirji že drugo dekadno kot krti uporno rijejo v zemljo. Kakor kača se vije več desetih metrov dolg kanal. Iz njegovih globlin mišičaste roke neumorno odmetavajo zemljo. Z veseljem »horukom« nas pozdravljajo brigadirji. Tu so Boris, Zorka, Irena, Zvezdan, Danica in mnogi drugi stari veterani avtoceste. Ob njih mladi pomorščaki, dijaki ESS, učiteljska, obeh gimnazij in IKS. Med njimi letos prvič tudi sedem brigadirjev, pripadnikov italijanske manjšine. Ogoreli hrbti se bronasto svetijo, žulji na rokah brigadirje ne skele več.

»Prve dni je bilo hudo,« pripoveduje sanitetni referent. »Čeprav smo bili dobro založeni z obvezami, so nam vendar kaj hitro zmanjkale. Brigadirji so se v prvih dneh preveč zagnali. Imel sem polne roke dela.« Pobaramo še komandanta, kako gledajo vaščani na delo brigadirjev.

»Nekateri z nezaupanjem. Toda ti so v manjšini. Ze v prvih dneh nas je obiskal eden izmed tukajšnjih kmetov, ki ima vsaja polja ob strugi.

»Desetletja mi je hudournik uničeval polja,« nam je dejal. Bili smo brez moči proti naravi. Zdaj nismo več sami. Veliko delo opravljate. Pridite k meni, rad bi vas vsaj skromno pogostil!«

Naselje »Zlatko Snajder« je zavito v mrak toplega julijskega večera. Vse brigade so razvrščene pred tribuno. Globoko tišno prekinje glas komandanta naselja, ki ima v rokah odlok Glavnega štaba:

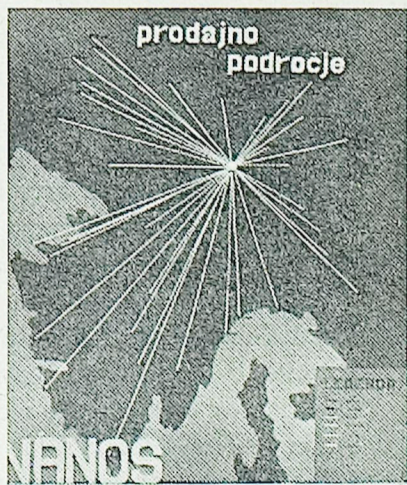
»Po prvi put se proglašavajo udarne... VII. koprška MDB »Bazoviške žrtve«...«

Med prostranimi žitnimi polji se vije bela cesta. Ukročene vode hudournika ji ne bodo več škodovali. Ob novi strugi, kjer so sedaj razorane njive, pokrite s pepelnatosivim prodom, se bo kmalu zibalo novo žitno klasje

VOLITVE V SEŽANI

Seminarji za nove člane DS in UO

Sežanski zbor proizvajalcev je na svoji zadnji seji med drugim razpravljal tudi o volitvah v delavske svete in upravne odbore podjetij. Iz poročila je bilo razvidno, da so volitve v podjetjih potekale v redu, vendar so bile tu pa tam le preveč formalne. V vse delavske svete je bilo izvoljenih 288 članov, od tega 41 ali 14,2% žena, v upravne odbore pa 175 članov, med njimi 25 ali 14,3% žena. Volilna udeležba je znašala 93%. Zbor je pooblastil komisijo za delavsko samoupravljanje, da pripravi načrt seminarjev za novoizvoljene organe. Seminarji naj bi bili v občinskem merilu in naj bi zajeli večino članov DS in UO.

Krog poslovnih prijateljev in odjemalcev trgovskega podjetja na veliko »Nanos« Postojna, s sedežem v Prestranku, je široko razvejan na štirih okrajnih področjih. Solidno poslovanje podjetja bo posebno po dograditvi skladišč v Postojni nedvomno pritegnilo v poslovno območje tega grosista še številne nove stranke

DELOVNI KOLEKTIV
TRGOVSKEGA PODJETJA NA VELIKO

NANOS

POSTOJNA

S SVOJIMI SKLADIŠČI
V POSTOJNI, PRESTRANKU, PIVKI
IN NA RAKEKU

ČESTITA VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU
SLOVENIJE OB DNEVU VSTAJE

★ ★ ★

HKRATI SPOROČA VSEM SVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM, DA NUDI VSAKOVRSNO PREHRAMBENO IN INDUSTRIJSKO BLAGO TER BLAGO IZ UVOZA PO NAJNIŽJIH MOŽNIH CENAH!

SREDI NEUMORNEGA DELA
ZA KULTURNI DVIG NAŠIH DELOVNIH LJUDI
JE PRERANO NENADOMA OMAHNIL V SMRT
ZASLUŽNI ČLAN NAŠIH SVETOV

FRANJO SORNIK

PLODOVI NJEGOVEGA POŽRTVOVALNEGA DELA
BODO OSTALI IN PRIČALI O NJEM,
KI GA BOMO OHRANILI V TRAJNEM
HVALEŽNEM SPOMINU

SLAVA MU!

Svet Svobod in prosvetnih društev okraja Koper
Svet za kulturo in prosveto OLO Koper

Ob izgubi mojega dragega in nepozabnega
moža, sina, strica, bratranca

Franja Sornika

se za vse izraze sožalja najtopleje zahvaljujemo. Nad vse smo hvaležni vsem zdravnikom in strožnemu osebju koprške bolnišnice, ki so mu na kakršenkoli način olajšali bolečine.

Iskrena zahvala tov. Nerinu Gobbu-Ginu za požrtvovalno prizadevanje in organizacijo pogreba. Iskrena zahvala okrajnim in občinskim političnim, oblastvenim formom ter družbenim organizacijam, vsem delovnim kolektivom občine Izola in drugim za darovano cvetje in za izkazano čast ob krsti in na njegovi zadnji poti, zahvala pevskemu zboru PDP Svoboda iz Kopra in Ruš, kakor tudi godbi DPD Svoboda iz Izole. Iskrena zahvala govornikom pri odhodu iz kulturnega doma in pri odprtem grobu.

Žalujčica: žena Tončka in ostalo sorodstvo.

Razpis

Fakulteta za strojništvo Univerze v Ljubljani namerava postopoma uvesti izredni študij v Kopru, začeni s 1. letnikom v študijskem letu 1960-61. Zaradi tega poziva vse, ki bi se hoteli vpisati kot izredni študenti v jesenskem vpisnem roku, da se prijavijo do 15. avgusta 1960 na Fakulteto za strojništvo Univerze v Ljubljani — izredni študij v Kopru — Verdijeva 10.

Vpisni pogoji za vpis izrednih slušateljev so glede na predhodno šolsko izobrazbo isti kot za redne slušatelje in so razvidni iz razpisa za vstop na fakulteto ljubljanske univerze, ki je bil objavljen v Delu, dne 22. maja letos.

Prijave sprejema Zavod za proučevanje organizacije dela v Kopru — Verdijeva 10, kjer dobe kandidati tudi vsa potrebna pojasnila.

Radio KOPER

NEDELJA, 24. julija: 8.00 Domače novice — 8.05 Kmetijska oddaja: Pomen živinorejskega zavoda; O letošnjem delu mladih zadrugarjev na Koprskem; Izkušnje drugih — 8.30 Za dobro jutro vam bodo zapele in zaigrali... 9.00 Nedeljska reportaža: Odmevi z gradbišč — 9.15 Zabavni zvoki — 9.45 Popevke Latinske Amerike v izvedbi vokalnih ansamblov: Trio Los Paraguayos, Los Caribes — 13.30 Sosednji kraji in ljudje — 14.00 Glasba po željah — 15.00 Poročila — 15.10 Poje ženski zbor tolimskega učiteljskega pod vodstvom Maksa Pirnika — 15.30 30 minut z velikimi revijskimi orkestri.

PONEDELJEK, 25. julija: 13.40 Kmetijski nasveti: Za tesno sodelovanje med mlekarjami in živinorejci — 13.45 Sprehod v stare čase z orkestrom Alfred Hause in Hans Steinkopf — 14.00 S popevkami doma in na tujem — 14.30 Sportni pregled — 14.40 Izbrane melodije — 15.30 Beške narodne pesmi.

TOREK, 26. julija: 13.40 Kmetijski nasveti: Pomen joda za živali — 13.45 Odlomki iz oper — 14.30 Mladi mladim na počitnicah (Mladinski zbor iz Idrije) — 14.50 Glasbena medija — 15.30 Melodije iz filmov.

SREDA, 27. julija: 13.40 Kmetijski nasveti: Kako pregnati podgane in miši — 13.45 Melodije za razvedrilo igra Armando Trovajoli s svojim ansambлом — 14.00 iz operetnega sveta — 14.30 Kulturni zapiski — 14.40 V ritmu polk in valčkov — 15.30 20 minut z domačimi peveci — 15.50 Yvette Horner s svojo harmoniko.

ČETRTEK, 28. julija: 13.40 Kmetijski nasveti: Cepljenje v oko — 13.45 Igra orkester Wally Stott — 14.00 Glasba po željah — 15.30 Narodne pesmi in plesi iz raznih krajev.

Kino

KOPER, letni kino »Vojko«: 22. in 24. julija ameriški barvni cinemascope film OD PEKLA DO TEKSASA; 25. in 26. julija jugoslovanski film NOCI IN JUTRA; 27. in 28. julija francoski film VELIKA ILUZIJA.

PIRAN: 22. julija »Garibaldi« ameriški barvni cinemascope film HUDIČEV VRT; Letni kino: ameriški barvni cinemascope film AVTOBUS JE ZASEL; 23. in 24. julija »Garibaldi«: ameriški barvni cinemascope film AVTOBUS JE ZASEL; Letni kino: ameriški barvni cinemascope film HUDIČEV VRT; 25. julija »Garibaldi«: ameriški barvni cinemascope film MED NEBOM IN ZEMLJO; Letni kino: MED NEBOM IN ZEMLJO; 26. julija »Garibaldi« in Letni kino: francoski film ZLOČIN IN KAZEN; 27. julija »Garibaldi«: francoski film LJUDJE BREZ POMENA; Letni kino: francoski film ZLOČIN IN KAZEN; 28. julija »Garibaldi«: italijansko-ameriški film OKNO V LUNA PARK; Letni kino: francoski film LJUDJE BREZ POMENA.

IZOLA, kino »Zvezda«: 22. julija angleški barvni vista-vision film DOKTOR BREZ DELA; 23. in 24. julija italijanski barvni cinemascope film HERKULES; 25. in 26. julija francoski film VELIKA ILUZIJA; 27. in 28. julija jugoslovansko-italijanski cinemascope barvni film DUBROVSKI.

SEŽANA: 22. julija jugoslovanski film STIRI DESELETJA; 23. in 24. julija ameriški film NAJVEČJA PREDSTAVA NA SVETU; 26. in 27. julija italijanski film ZALJUBLJENI; 28. julija italijanski film IZZIV.

SKOFIJE: 23. julija jugoslovanski film NOCI IN JUTRA; 24. julija francoski film VELIKA ILUZIJA; 28. julija francoski film MODERNA DEVICA.

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega nepozabljenega sina, brata, bratranca in vnuka

Lucijana Jermana

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti. Najlepša hvala orleški mladini in vaščanom.

Žalujčici ata, mama, sestre Dan'ca, Ivanka in Zvonka ter brat Ljubomir in ostali sorodniki.

Sežana, 15. julija 1960

Na zdravje, Jaša!

Ceprav se poznamo šele osem let, odkar tako plodno sodeluješ pri našem listu — saj v tem času skoraj ni bilo številke Slovenskega Jadrana, da ne bi imela Tvojega prispevka — se nam vendarle zdi, kakor da smo si prijatelji že iz Tvojih mladih let, ko si odšel iz dolenske delavske družine v mestne šole, se tamkaj trdo prebil do mature in nato še grenkeje po raznih službah vse do začetka druge svetovne vojne. Vidimo Te tudi, kako si bil povezan z narodno-osvobodilnim gibanjem, ko si živel med to vojno v Beogradu in spet Te vidimo, kako si po osvoboditvi prihitel nazaj v svojo ožjo domovino, da si pomagal pri veliki občini graditvi novega življenja.

Tako si prišel leta 1952 na Primorsko, najprej v Sežano, nato pa v Hrpolje, kjer Ti bo to nedeljo, 24. julija, koledar pokazal, da si prav ob prehodu v pokoj doživel tudi 60-letnico svojega tako plodnega življenja.

Razen Tvojega občega, tako prizadevnega doprinosu družbi pa je poklicnim novinarskim tovarišem v uredništvu našega lista in v uredništvu Radia Koper, katerih tako vnet sodelavec si, Tvoj jubilej povod, da Te v zvezi letom vendarle še tako mladeniško razgibanega rotimo: še dolgo delaj to, kar si zraven svojega poklica s posebno ljubeznijo opravljal dolga, dolga leta; tudi vnaprej se ukvarjal s publicistiko, literarno pisarijo, še naprej piši razvedriline in satirične feljtone ter razne gospodarske in kulturne sestavke! Morda se boš tudi poslej, ko boš imel kot izkušen igralec in režiser več časa za to, spet posvetil gledališkemu amaterizmu in mladini, pri vsem tem pa — to zadržno upamo! — še dolga leta — zdrav in čil — opletaj zlasti s svojim tako prijetnim peresom, ki ga odlikuje tako hudó zagrizena ljubezen do lepote slovenskega jezika!

Se na mnoga leta, tovariš Jaša!

Kolektiv redakcije

Napoved vremena

Zaradi vdora hladnih vetrov iz Atlantika je bilo zlasti v zahodni Evropi minule dni precej nestalno in deževno vreme. V naslednjem tednu pa lahko pričakujemo nenadni dvig temperature zraka v vseh predelih naše države. Dolgoročna vremenska napoved pa obeta v avgustu vroče in pretežno suhe dni, le od časa do časa bodo krajevne nevihte z grmenjem

Barba Vane pravi...

Začela se je doba dopustov in pasjih dni, pomešanih z atomskim mrazom vmes. Zato se nikar ne čudite, če bi moral lepega dne in na vsem lepem k dohtarju za gripo in zobe in bom zato morda primoran spet za kakšen teden zapreti usta in odložiti pisalni stroj v obliki gosjega peresa nekam v zapeček, kakršnih že dolgo ni več nikjer v Istri in ne drugod. Vsekakor pa se tega ni bati še ta teden. Kar pogledjte!

Poseben in menda v Sloveniji edinstven način predvajanja filmov prakticirajo v koprskem letnem kinu. Z Juco sva se ondan po dolgi razpravi, ki bi nama jo zavidali vsi vesoljni meteorologi, le znašla v repu pred njegovo blagajno. A glej: za dve vstopnici sva odrinila celih 200 dinarjev. Moja ženščina je brž ugotovila, da bi naju filmska strast lahko stala mesečno vsaj polovico moje pokojnine. Ko pa sva ugotovila, da smo vsi skupaj žrtve »kilometrsk« predstave in da bodo predvajali kar dva celovečerna filma, sva jo s številnimi drugimi spanja željnimi državljanji, ki so imeli čast prvi predvajani film komentirati že kak dan poprej, na vrat na nos popihala domov že pred polnočjo.

Za nameček morda še dve lovski: divjačino v rižanski lovski družini pase dober in vesten čuvaj, ki je smerten sovražnik divjih in domačih potepuških mačk. Po-

Mali oglasi

KOMPAS POSTOJNA obvešča prebivalstvo Ilirske Bistrice in okolice, da opravlja službo potnih listov in viz tudi v Ilirski Bistrici. Uradni dnevi: v ponedeljek in petek od 8. do 14. ure v lokalu nasproti gostišča »Zmaga«.

OTROŠKO POSTELJICO, belo, z žimnico, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenskega Jadrana«, Cankarjeva 1.

KLJUČAVNIČARSKEGA VAJENCA sprejme Splošno ključavničarstvo, Koper, Soška 7.

UGODNO PRODRAM Lambretto 125. Naslov v upravi lista.

OB PRIHODU V TRST ne pozabite obiskati dobro znano trgovino Casa DEL'IMPERMEABILE v ULICI S. NICOLÒ 22. V njej dobite največjo izbiro moške, ženske in otroške konfekcije, dežnih plaščev, vse vrste vetrnih jopičev, bund, dežnikov itd. po najnižjih cenah. Zagotavljamo, da boste zadovoljni z nakupom v naši trgovini. Kdor dostavi odrezek tega oglasa, dobi poseben popust.

Ko pridete v Trst, napravite zanimiv sprehod od avtobusne postaje po ulici Carducci in Ghega do ulice Cellini št. 2. Ne bo Vam žal, kajti tam je znana manufakturna trgovina »MAGAZINI ALLA STAZIONE« z bogato izbiro moške, ženske in otroške konfekcije, po zmernih cenah in za vsak okus. Vaša pot bo poplačana, ako obiščete »MAGAZINI ALLA STAZIONE«, ulica Cellini 2, nekaj korakov od glavne postaje. Kdor pride s propustnico, ima poseben popust!

PREKLIC

Zaradi pomanjkanja dokazov preključujem žaljive besede, ki sem jih izrekla sosedom ob priliki požara v spalnici.

Turk Alojzija,

Gorenje 12 pri Postojni

OBVESTILO STARŠEM

Obveščamo starše, da se bo pričelo drugo cepljenje otrok proti otroški paralizi v občini Koper. Pozivamo vse, ki so prejeli vabilo, da pripeljejo na cepljenje svoje otroke v polnem številu.

spravil jih je takole po Črnem kalu, da se nobena več ni upala pet pedi od hiše, mačkona pa sploh ni bilo nikjer nobenega več. Pa glej ga vraga! Bolj ko je prihajal njihov čas, bolj so bile vse vaše mačke okrogle in bilo je naraščajoča po Črnem kalu med mačkami, da je bilo kaj. No, in? Porečete — kaj je na stvari? Je! Seveda je! Vse male mačke so bile namreč lepo tigrasto pisane — vse so bile potomke divjega mačkona izpod skal nad vasjo, kjer pa ga lovski čuvaj kljub vsej prebrisanosti ne more in ne more zajagati.

Druga pa je pravzaprav kinološka: kot dobri in disciplinirani vodniki čistokravnih rodovniških lovskih psov so lovci na poziv peljali cepit svoje štirinožne prijatelje. Nekaterim izmed teh je injekcija tolikanj prijala, da so kar v kratkem raje poginili, kot da bi prenašali povzročene bolečine.

Pa še malo popra za naše portoroške gostince, mislim tiste v restavraciji »Jadrana«, ki imajo bore malo posluha za kruleče želodce domačih gostov. Da je res tako, naj potrdi kratak dvogovor med Juco in odrezavim natakarmem. Juca: — Sendvič, prosim! In natakarm: — Ni govora, tovarišica, pripravljamo večerjo!

Lep pozdrav!

Vaš Vane

REPUBLIŠKO PRVENSTVO V VESLANJU

Moški in ženski četverec Arga najboljši v Sloveniji

V nedeljo so se zbrali v Izoli na republiškem prvenstvu najboljši veslači Slovenije. Pod pokroviteljstvom direktorja živilskega kombinata Delamaris Franca Kara je tekmovanje v celoti uspelo. Nastopilo je 130 tekmovalcev iz Novega mesta, Ljubljane, Maribora, Bleda in Izole, kar je doslej največje število na republiških tekmovanjih. Brez pretiravanja pa lahko trdimo, da je bilo letošnje prvenstvo doslej najuspešnejše tudi glede kvalitete.

V skupni razvrstitvi je nabral največ točk Bled — 850. Drugo mesto je osvojil mariborski Branik z 710 točkami, tretja je bila ljubljanska Savica z 640 točkami, četrto mesto so zasedli domačini s 520 točkami, peto mesto pa je osvojila novomeška Krka s 300 točkami.

Glede udeležbe obmoških klubov ne moremo biti zadovoljni. Argo je nastopil le v redkih disciplinah in na prvo mesto sploh ni mogel računati. Sicer je res, da je vodstvo Arga posvečalo zdaj vso pozornost kvaliteti zaradi važnih mednarodnih tekmovanj, toda prav nedeljsko tekmovanje je pokazalo, da bodo morali množičnosti posvetiti več pozornosti. Vsega obojanja pa je vredno, da se na cilju niso pojavili veslači Pirana in Kopra. Piran se je sicer prijavil, vendar se je pozneje iz neznanih vzrokov premislil, medtem ko se Kopru loh ni zdelo vredno vložiti prijave. V bi bilo, da bi pristojni telesnogi činitelji v obeh občinah temeljito obdelali problem veslaškega športa v Piranu in Kopru. V obeh mestih je bila ta športna panoga pred leti zelo razvita, vložili smo precej denarja v plavne objekte, zdaj pa je vse skupaj na tleh.

Od pomembnih dogodkov na nedeljskem republiškem prvenstvu velja zabeležiti na prvem mestu nepričakovano zmago moškega četverca Argo nad bivšim olimpijskim kandidatom ljubljanskega Savico. Pričakovani smo oster boj med obema ekipama in tesno zmago ljubljancem. Toda na splošno presenečenje je posadka Arga slavila lahko zmago z dvanajstimi sekundami prednosti. Zanimivo je, da bi bila lahko prednost domačinov še večja, če ne bi nastopila druga ekipa Arga. Le-ta je precej zaostala in prva ekipa ji je hotela taktično pomagati s tem, da je veslala nekoliko počasneje. Pravilnik namreč določa, da ostane ekipa brez točk, če doseže več ko 17 sekund slabši čas od zmagovalca. Domačo posadko so sestavljali: Armid Tul, Dušan Milutinovič, Lucijan Kleva, Luciano Dudine in Sandro Grbec, v posadki Savice pa se tekmovali: Janko Gabršček, Drago Nikodičević, Slavko Černjak, Peter Černjak in Roman Slabe. Argo je tehnično in kondicijsko povsem nadkrilil goste, kar je vsekakor plod trdega in sistematičnega dela.

V skifu za člane je bil favorit član Arga Lazar. Vendar je nastopil s slabim čolnom in moral prepustiti prvo mesto ljubljancem Gabrščku.

V double scoullu (starejši mladinci) se je odvijala borba za prvo mesto le med Bledom in Branikom, medtem ko sta drugi dve ekipi precej zaostali. V finalu je bil Bled boljši.

V četvercu s krmarjem (mladinci) smo računali na zmago domačin. Toda mladinci Arga so odstopili zaradi nesoglasij med posadko. Vsekakor zaslužijo vso grajo, saj so svojemu klubu brez potrebe zapravili dragocene točke.

Mladinke so se v double scoullu pomerili na 500 metrov dolgi progi. Colna Savice in Krke sta vozila precej časa skupaj, v finalu pa so bile ljubljankne boljše.

V skifu (starejši mladinci) so gledali toplo pozdravili zmago Jožeta Markoviča iz Novega mesta. Ta tekmovalac je prikazal odlično tehniko veslanja in zmagal z 21 sekundami prednosti.

Državne prvakinje v četvercu s krmarjem niso imele težkega dela. Čeprav je Argo nastopil v oslabljeni postavi, je zmagal z desetsekundno

prednostjo. Lahko smo ugotovili, da so domačinke v dobri formi in da lahko z optimizmom pričakujemo bližnje evropsko prvenstvo v Londonu.

V double scoullu (člani) Savica ni imela konkurence. Odlična veslača brata Černjač sta z enajstminutno prednostjo priveslala na cilj pred Argom.

Novo mesto je zabeležilo svojo drugo zmago v skifu (mladinke). Katica Bahorič je bila ves čas v vodstvu in je zasluženo zmagala.

V četvercu s krmarjem (starejši mladinci) je prevladoval Branik. 500 metrov pred ciljem je prevzel vodstvo in ga stalno povečeval.

Med najbolj zanimive točke tekmovanja lahko vsekakor prištejemo double scoull članic. Vso prvo je vodil Bled in ko so vsi mislili, da je borba že končana, se je začel zaplet. Dvajset metrov pred ciljem so namreč Mariborčanke prihiteli Blejke. Toda le-te so v zadnjih zaveslajih še našle toliko moči, da so zmagale z dvema sekundama prednosti.

V skifu mladincev smo gledali borbo dveh enakovrednih nasprotnikov. Tik pred ciljem pa je kondicijsko boljši ljubljancem Jože Kunčič premagal Mariborčanka Iga Borovnika.

Tekma četvercev mladink se je končala s pričakovanim izidom. Z boljšo taktiko so si Blejke priborile odlično prednost v finalu in zasluženo zmagale.

V double scoullu (mladinci) je Bled sicer tesno, vendar zasluženo zmagal. Branik je v tej disciplini nazadovol. V skifu za članice smo bili pričali odlični zmagi Izolčanke Desanke Sosičeve. Le-ta je vodila vso prvo in priveslala na cilj s 34 sekundami prednosti.

Čeprav se je Argo v skupni razvrstitvi slabo odrezal, pa je vendar z zmagama moškega in ženskega četverca potrdil, da ima trenutno najkvalitetnejše tekmovalce. Slaba udeležba je najbrž le trenutna slabost, saj ima klub vrsto talentiranih pionirjev, ki bodo že prihodnja leta resno posegli po naslovih republiških mladinskih prvakov.

Republiško prvenstvo je veljalo tudi kot izbirno tekmovanje za tradicionalni mladinski troboj Slovenija—Trst—Koroška, ki bo letos, 29. julija, v Trstu. Slovenijo bodo zastopali: v četvercu Bled, v osmercu kombinirana posadka Savica—Branik, v double scoullu Bled in v skifu Savica.

Tekmovanje si je ogledalo precejš-

Osmerec Izole odpotoval v Berlin

V torek je odpotoval na mednarodno veslaško tekmovanje v Berlin osmerek izolskega Arga. Člani posadke so: Jurij Jurišević, Dušan Milutinovič, Armid Tul, Luciano Dudine, Silvo Jurišević, Lucijan Kleva, Jadrin Barut in Aleksander Grbec. Ekipa je v odlični formi, kar je dokazalo tudi republiško prvenstvo in lahko pričakujemo, da nas bo častno zastopala. Posadko vodita poštvovalna člana upravnega odbora kluba Fran Tomšič in Jože Cilenšek.

nje število gledalcev, med gosti pa smo opazili tudi predsednika Veslaške zveze Slovenije Borisa Kocjančiča.

IZIDI

Člani — skif (2000 m): 1. Savica (Gabršček) 7:58,8, 2. Argo 8:08, 3. Bled, 4. Branik; četverec s krmarjem (2000 m): 1. Argo I. 6:41,8, 2. Savica 6:53,4, 3. Argo II.; double scull (2000 m): 1. Savica 7:08,3, 2. Argo 7:11,1, 3. Bled. Članice — skif (1000 m): 1. Argo (Sosič) 4:32,6, 2. Savica 5:16,3; double scull (1000 m): 1. Bled 4:30, 2. Branik 4:32; četverec s krmarjem (1000 m): 1. Argo 3:43,8, 2. Branik 3:53,4. Starejši mladinci — skif (1500 m): 1. Krka 5:37,4, 2. Bled 5:58,2; double scoull (1500 m): 1. Bled 5:27, 2. Branik 5:59,2, 3. Savica, 4. Krka; četverec s krmarjem (1500 m): 1. Branik 4:59,4, 2. Bled 5:07, 3. Savica. Mladinci — skif (1000 m): 1. Savica 4:54,4, 2. Branik 4:55,0, 3. Krka, 4. Bled; double scoull (1000 m): 1. Bled 3:30,2, 2. Branik 3:30,8; četverec s krmarjem (1000 m): 1. Bled 3:25,6, 2. Savica 3:31,0. Mladinke — skif (500 m): 1. Argo 2:14,8, 2. Bled 2:18,1, 3. Krka, 4. Savica; double scoull (500 m): 1. Savica 2:25, 2. Krka 2:26,1; četverec s krmarjem (500 m): 1. Bled 2:02,8, 2. Branik 2:05,2.

To so člani mladinske strelske reprezentance Slovenije, ki se v Postojni pripravljajo na letošnje državno prvenstvo, ki bo avgusta v Skopju

ODBOJKA V IZOLI

Za republiško prvenstvo

Na letni skupščini Odbojkarske zveze Slovenije je bilo sklenjeno, da bo letošnje republiško pokalno prvenstvo v odbojki za člane v Izoli 21. in 22. julija. S tem je

NOV USPEH TOMOSOVIH MOTORJEV

Na drugih avtomoto dirkah za prvenstvo Slovenije, ki so bile v nedeljo v Skofji Loki, so se spet močno uveljavili Tomosovi motorji. Na tekmovanju mopedov do 50 cmcc so Colibriji dosegli izredno povprečno hitrost — 74 km na uro za 1 krog in 72,3 km za celotno progo. Prvo mesto je osvojil Gleščič iz Nove Gorice. Odlični uspeh je dosegel tudi Edo Cuden, ki je tekmoval v kategoriji motorjev do 250 cmcc s Tomosovim SGS. Dosegel je povprečno hitrost 96,3 km na uro. V tej kategoriji se je uveljavil tudi Koprčan Piciga, ki je tekmoval s Parillo in dosegel povprečno hitrost 94,1 km na uro.

dano našim odbojkarjem veliko priznanje in zaupanje, poleg tega pa odgovorna naloga, ki terja precej dela posameznikov. Ze sedaj lahko trdimo, da je napravljeno vse, kar se je napraviti dalo, da bi potekalo prvenstvo brez motenj. Urejena so tri nova igrišča, izdelani so lepi stoli za sodnike in table za pisanje rezultatov. Ker do sedaj ni bilo nobeno primorsko društvo sposobno izvesti tako velike odbojkarske prireditve, je bilo potrebno nabaviti nove mreže, jeklene vrvi, izdelati nosilce itd. Da se je dobilo ves potreben material pravočasno, je bilo potrebno precej tekanja, saj so n. pr. mreže kupili v Ljubljani, nosilci (cevi) so bili nabavljeni v ladjedelnici Piran, sodni-

ške stole je izdelalo GP Gradbenik Izola, table za pisanje rezultatov in betoniranje je opravila Obnova, večino delov pri maketah je naredila Mehanotehnika itd. Tako gre ob tej priložnosti tudi zahvala GP Obnova, GP Gradbeniku, Mehanotehniki in Kroju, ki so s svojim delom pripomogli k boljši organizaciji prvenstva.

Pokalnega prvenstva se bo udeležilo 11 moštvev: OK Branik iz Maribora, OK Jesenice, OK Kamnik, OK Poštar, OK Fužinar iz Raven na Koroškem, OK Črnuče, TVD Partizan Novo mesto, TVD Partizan Mežica, TVD Partizan Jelšane, Koper in Izola.

OK Branik je član zveze lige, OK Jesenice in OK Fužinar sta spomladanska prvaka I. republiške lige (mariborske in ljubljanske cone) OK Kamnik in TVD Partizan Mežica pa sta drugoplasirana v I. republiški ligi, Novo mesto je tretje, Poštar iz Ljubljane pa petoplasirano moštvo. Iz tega je razvidno, da se bodo pokalnega prvenstva udeležila vsa najmočnejša moštva iz Slovenije. Zaradi tega ne pričakujemo za domača moštva boljših mest, pač pa bodo prišli na svoj račun vsi ljubitelji tega športa.

Pokalno prvenstvo se bo pričelo 21. julija ob 16. uri na igrišču TVD Partizan Izola. D. B.

PRIPRAVE ZA REPUBLIŠKO MLADINSKO PRVENSTVO

Za republiško mladinsko prvenstvo Slovenije v vaterpolu, ki bo v Piranu ali v Portorožu od 29. do 31. julija, se pripravljajo tudi primorski klubi. V bazenu pri Zusterini vadijo mladi vaterpolisti Kopra in Renč. Doslej so se že štirikrat pomerili med seboj, zmerraj pa so zmagali gostje (7:5, 7:3, 7:3 in 4:1). Čeprav si nekakega večjega uspeha od nezkušenih primorskih ekip ne moremo obetati, pa vendar pričakujemo, da nas bodo vsaj častno zastopali. Na dosedanjih treningih tekma sta se najbolj odlikovala Arčon (Renče) in Tlič (Koper).

Mojstri strelstva v Postojni

Na novem postojnskem strelišču trenira te dni slovenska strelska reprezentanca članic, mladink in mladincev, ki se pod vodstvom inž. Amerja Krivca in Franca Sivca intenzivno pripravljajo na državno prvenstvo v streljanju z malokalibrsko in precizno puško. Med slovenskimi strelskimi reprezentancami je tudi državna rekorderka Majda Krajljeva iz Jesenice, druga v državi za malokalibrsko puško Tatjana Rebol iz Ljubljane ter slovenski rekorderji Majda Želj (Celje), Vili Dečman (Celje) in Janez Rebol (Ljubljana).

Pokroviteljstvo nad treningom za državno prvenstvo, ki bo 2. avgusta v Skopju, je prevzela občinska strelska zveza v Postojni, ki je na splošno zadovoljstvo

vseh reprezentantov pripravila naši strelski eliti na tem 10-dnevem treningu vse pogoje, da se lahko nemoteno pripravljajo na srečanje v Skopju. Strelska zveza Slovenije je pri izbiri kraja za trening upoštevala tudi klimatske pogoje tekmovanja v Skopju, ki bodo približno enaki tem v Postojni, razen tega pa je na odločitev vplivala tudi ustreznost strelišča in dobra organizacija dela postojnske občinske strelske zveze. To je važno tembolj, ker je trening zelo naporen, saj porabi dnevno vsak reprezentant okrog 200 nabojev. Zaradi skrbnih priprav je tehnična komisija mnenja, da si slovenska strelska reprezentanca lahko obeta na državnem prvenstvu lep uspeh. (bb)

Evropska zmaga Fafangela

Od petka do nedelje je bilo na Gardskem jezeru tradicionalno mednarodno jadralno tekmovanje, ki se ga je udeležila tudi ekipa Jugoslavije. Letos je imelo tekmovanje še poseben pomen, saj smo tik pred olimpiado v Napoliju. Zato se je zbralo na tem »pregledu forme« nad 100 najboljših evropskih jadralnic iz trinajstih evropskih držav.

Jugoslavlani smo dosegli svoj največji mednarodni uspeh v jadrancu in se povzpeli na vrh te športne panoge v Evropi. V klasi Star je namreč Koprčan Mario Fafangel osvojil z jadrnico Chacha prvo mesto. Zbral je 88,5 točke. Tudi drugo mesto je osvojil Jugoslovan. Odlični Trogirčan inž. Ninčević je zaostal za Fafangelom le za dve točki. Tretje mesto je dosegel zastopnik Nemčije, četrto Švicar in peto Italijan. Fafangel se v prvi regati ni najbolje znašel, potem pa je z dvema sijajnima zmagama prerinil na na vrh. Vsekakor zaslužita Fafangel in njegov flokist Kosmina vse priznanje. Zdjaj je skoraj gotovo, da bo Jugoslavijo zastopal v

Napoliju Fafangel, saj ima razen uspeha na Gardskem jezeru za seboj še naslov državnega prvaka in drugo mesto na mednarodni regati v Tržaškem zalivu.

Jugoslavija je dosegla odlični uspeh tudi v klasi jadrnic Finn. Zastopnik Jugoslavije Pivčević je s svojim Adamastrom osvojil prvo mesto. Osvojil je 65,5 točke, medtem ko je drugoplasirani Mečki (Zahodna Nemčija) osvojil 63,5 točke.

Ponedeljski italijanski tisk poudarja velik uspeh Jugoslovanov, ki so nepričakovano osvojili prva mesta v dveh klasah. »La gazetta sportiva« naglašča čisto zmago Jugoslovanov v dveh kategorijah v močni mednarodni konkurenci. Isti časopis poudarja, da je bilo tekmovanje na veliki višini in da so tekmovalci prikazali izredno spretnost in tehniko v manevriranju.

Nogomet

Visok poraz v Lendavi

V Lendavi je bila v nedeljo prva kvalifikacijska tekma za vstop v republiško nogometno ligo med domačo Nafto in sezanskim Taborom. Domačini so zmagali z 9:1 (6:1) ter si s tem skoraj stodostotno zagotovili končno zmago. Skoraj neverjetno je namreč, da bi v povratnem srečanju zmagali Sezanci z devetimi goli razlike.

Tekma za vstop v slovensko ligo pa je seveda pogojna. Nafta se bo namreč uvrstila v republiško ligo le v primeru, če se bo Branik uvrstil v drugo zvezno lego. Nedeljska tekma Branik—Karlovec ne bo odločilna le za Branik, marveč tudi za Nafto.

O samem poteku tekme Nafta—Tabor ni vredno izgubljati besed, saj je izid sam po sebi dovolj zgovoren. Sezanci so se sicer požrtvovalno borili, toda tehnično boljšim in prodornejšim domačinom niso bili kos.

SODOBNA GOSPODINJA KUHA

EKONOMIČNO!

OKUSNO!

POCENI!

HITRO!

ARGO *Juha*

KOMBINAT KONZERVNE INDUSTRIJE *Delamaris* IZOLA

— Lisička j'ena zvita zver... Očetu Colji, 72-letnemu lovcu in čuvaju lovišč v piranski občini, je ta viža najbrž hudo všeč, kajti drobil jo je na ves glas, ko je prikorakal s svojim plenom — mlado lisico — v sečoveljsko krčmo. — Da bi jih strela! je gmel. — Kar tri so se mi že navsezgodaj motovilele okrog nog, včasih pa lahko tudi ves teden oprezam za njimi, pa se nobeni ne lju-bi pred moj pihalnik, je razlagal radovednim go-

stom. Sicer pa očeta Coljo, rojenega Škrbinca pri Komnu, ki ima že petdesetletni lovski staž, poznajo daleč naokrog. Posebno rad se postavi s svojo lovsko preteklostjo iz Bosne, kjer je hajkal po gozdovih celih dvajset let in bojda nobena zverina ni bila varna pred njim. Med drugim je postal nič koliko volkov, okrog 160 lisic, nekoč pa je klonil pred njegovo lovsko spretnostjo tudi kralj planin — velik planinski orel. Na sliki: 72-letni lovec Edward Colja s pravkar ustreljeno lisico

NAVELIČAL SE JE

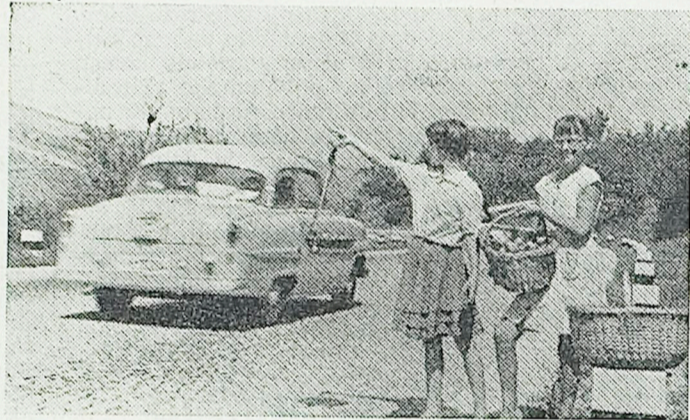
Noč za nočjo je poslušal neki ključavničar iz Bonna hrup iz bližnje kavarne. Navsezadnje se ni mogel več premagovati. S plamenometalcem v roki je planil v lokal in začel z njim švrkati na vse strani. Med prisotnimi je nastala zmešnjava. Poškodoval je dva moška in eno žensko.

Teško bi trdili, da je naprava podobna svetilki, vendar služi za razsvetljevanje. Njen konstruktor je profesor Theodore Maiman iz Amerike, njena naloga pa, da podvoji svetlobno moč sončnih žarkov. Naprava je iz sintetičnega kristala in daje v prostoru res odlično vidljivost. Uradno so to napravo pred kratkim demonstrirali v New Yorku

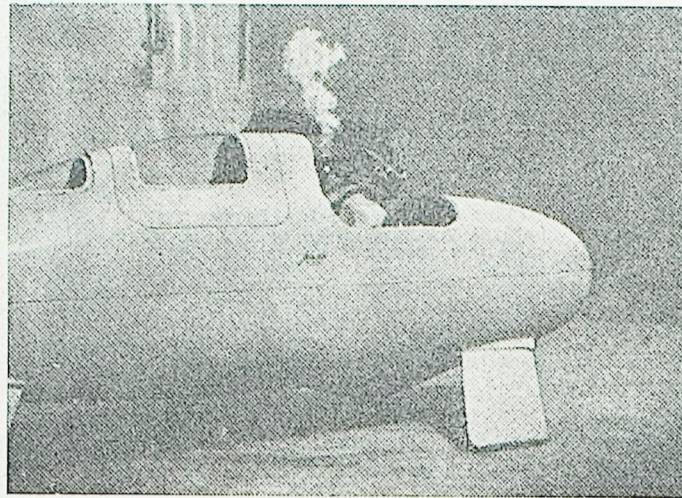
SONCENJE

Neka tovarna v Turinu je začela izdelovati majhne aparate, s katerimi je moč meriti moč sončnih žarkov. Naprava ima tudi večbarvno skalo, ki takoj pove, ali so sončni žarki za kožo koristni ali škodljivi.

Hruške, kupite hruške...! sta vpili kot za stavo za drvečimi avtomobili tudi Anica in Mirica, ki te dni prodajata z desetino drugih pionirjev na črnoškalskem klanecu sladke sadeže. Pa tudi konkurenca je tukaj huda, kajti pionirsko tržišče je strogo razmejeno. Pionirka Anica (na sliki levo), ki je sicer Mariborčanka in sedaj na obisku pri stari mami v Dekanih, je še posebno podjetna. Na vprašanje, zakaj sta si s prijateljico izbrali prostor za ovinko, je odgovorila: — Veste, vsak sofer mora na ovinko »bremzati« in mu potem ni težko ustaviti. Povedala nam je tudi, da prodaja babične hruške že tretje leto in da zaradi »trgovine« ne utegne niti na kopanje. Ko smo jo vprašali, kdo so boljši odjemalci — domači ali tuji turisti — pa se je odrezala: — Ej, domači, domači; avtomobilisti s tablico »S« kupijo tudi več kilogramov skupaj, tuji pa se največkrat niti ne zmenijo za nas. Če pa kateri izmed njih ustavi, potem vsak poskuša sadež, dva, nato pa jo ubere naprej...

Okno v svet ZANIMIVOSTI OD VSEPOVSODA

Za najmanjšo podmornico velja Minisub Mark VI. Dolga je 4,5 m, visoka 1 m, 70 cm široka, tehta 204 kg, brez motorja in baterij pa 177 kg. V njej imata prostor voznik in potnik. Če v podmornici ni motorja, jo poganjata naprej dva moža s pomočjo pedalov. Voznik manevrira s krmilom kot v letalu. Hitrost, ki jo doseže podmornica, je od 3,8 do 7,3 milje na uro

STANOVANJA NA TEKOČEM TRAKU

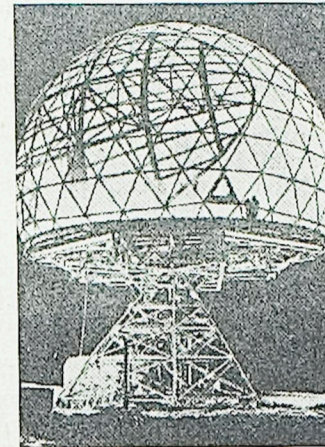
V nekem industrijskem naselju blizu Pariza namerava znani švicarski arhitekt Le Corbusier graditi 2000 stišobnih stanovanj na tekočem traku. Na gradbišču bi seveda zgradil najprej tovarno za montažno stanovanja in orjaški tekoči trak, ki bi vsakih 27 minut izdelal eno stanovanje z vsemi napravami. V proizvodnji bi posamezni stanovanjski prostori predstavljali en element, poseben žerjav pa bi jih dvignil v višino, kjer bi jih zmontirali. Arhitekt zatrjuje, da bi na ta način zgradil v 5 mesecih pet 17 nadstropnih blokov. Pri navadnem načinu gradnje bi to trajalo 25 mesecev.

Ribolov je lep šport in da bi bil tudi udoben — posebno za tiste, ki niso skregani s komoditeto — si je neko izmislil takle plavajoč sedež. Vso napravo z lahkoto zmontirate v petih desetih minutah, tehta

Na radarskem stolpu neke znane družbe v ZDA so montirali veliko, 60-tonsko svetilko z reflektorjem in z mnogimi, močnimi kanali. Naloga te svetilke je radar, kot jo imenujejo, je, da ugotavlja stopnjo vpliva radarske kupole na sprejemnik, ki ga ima vmontiranega

ŽIVALI V VESOLJU

Tiskovna agencija Tass je sporočila, da so prejšnji mesec sovjetski znanstveniki izstrelili raketo, v kateri sta bili dve psički, en zajček, razni znanstveni instrumenti in več radijskih oddajnikov. Ves tovor je tehtal 2.100 kg. Sedaj proučujejo rezultate. Pravi, da je stanje poskusnih živali zadovoljivo in da je psička »Otvážnaja« doživela tokrat svoj peti vesoljski polet.

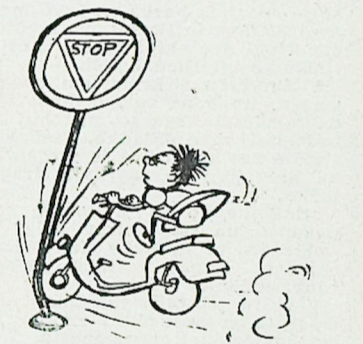
16 kg in jo zloženo nosite na suhem na rami, privezano z dvema močnima jermenoma. Motorček dveh konjskih sil prihrani ribiču še vesla. Konstruktor, Američan Dick Brakett, pravi, da bo svoj izum še izpopolnil in ga začel izdelovati serijsko.

Ne meneč se za vse čenče in resnice, ki jo govorijo ljudje, se je eden najbogatejših ljudi sveta Grk Onassis odpravil na križarjenje s svojo luksuzno jahto »Kristina«. Od svoje žene se je pravkar ločil, svoje prijateljice, pevke Marie Callas pa ni mogel vzeti s seboj, ker je zadržana. Med njegovimi gosti pa je bivši angleški premier Winston Churchill, ki so mu morali pri vkrcavanju pomagati, kot vidimo na sliki. Kajti mož je že krepko prekaril mladeniška leta. Na svojem križarjenju se je jahta ustavila tudi v Splitu in v Dubrovniku in bila seveda predmet splošnega občudovanja

ČRNO JE BELO

Clani Kongresa v Washingtonu imajo pravico, da vse javne govore korigirajo, preden jih izročijo tisku. Na eni zadnjih sej Kongresa je ozmerjal demokratični senator Joe Bedds svojega kolega Alfreda Younga s — »staro smrdljivo živajo«. V tiskanem protokolu je spremenil te besede v — »moj di gi prijatelj«.

DVE BREZ BESED

VASILIJ DRAMATSKI
V zanki

Že s prvim sunkom so Nemci leta 1941 zavzeli Kaunas, glavno mesto Litve. Bilo je v prvih dneh julija. Ves ta čas so padale na mesto bombe in so streljali izza vogalov domači nacionalisti. In kadar tulijo bombe in streljajo v hrbet nacionalisti, je nemogoče delati zbrano in organizirano. Samo tako lahko pojasnim vzrok, zakaj nismo mogli evakuirati tovarne, v kateri sem delal doslej kot inženir. V trenutku največje potrebe so nenadoma izginili vagoni in ni bilo moč dobiti delavcev. Potem je prišel ukaz, naj tovarno razstrelimo. Tega strašnega večera smo s pridržanim dihom (bilo nas je pet, jaz in še štirje borci) pričakovali detonacije. Nismo je dočakali. Kaj sedaj? Minerja, ki nam je bil dodeljen, so že podnevi ustrelili z nekega podstrešja.

Ob polnoči sem sklenil, da s kratkim stikom uničim vsaj elektromotorje. Zavihali smo si rokave in se lotili dela. Zažgali smo okrog deset motorjev, ko je nenadoma zmanjkalo električnega toka. Ne vem, ali je zmanjkalo toka v vsem mestu, ali le v našem rajonu ali pa celo samo v tovarni. Sli smo iskat transformatorsko postajo. Kakor hitro pa smo stopili iz tovarne, smo ugledali nemške padalce. Bilo jih je kakih trideset. Oboroženi so bili z ročnimi strojnimi. Zažvižgale so krogle. Stekli smo nazaj v tovarno, jo ucvrli skozi skladišče in prišli skozi stranska vrata v mesto.

Mesto je bilo temno in kot izumrlo. Že v prvi ulici smo zgubili drug drugega. Kraj sem poznal zelo slabo in sem hodil kar na slepo srečo, trudeč se, da bi šel proti vzhodu. Mahoma se je zaslislalo z ene strani mesta puškarjenje, kmalu nato pa so se začeli rafali tudi z druge

strani. Obstal sem, prislunil in jo mahnil v tisto smer, kjer je bilo streljanje najbolj besneče. Upal sem, da bom tako prišel do svojih. Kmalu pa sem to misel zavrgel, videl sem, da je brezupna.

Prišel sem na manjši trg, sredi katerega sem ugledal spomenik. Na trgu sta stala dva nemška tanka in motorno kolo. Slišal sem razgovor nemških vojakov:

— Mesto je zavzeto. Naši tanki so šli na Vilno. Kaj naj zdaj počnemo?

— Pojdimo na kavo.

Smuknil sem v ozko ulico in se znašel pred širšo ulico. Komaj sem jo prečkal, sem že zaslislal z leve strani hitro naraščajoče grmenje — po ulici je s polno brzino drvel divizion nemške samohodne artiljerije.

Spet se potikam po ozkih ulicah. Srce mi zamira od onemolega strahu: kaj naj storim, ko se bo zdanilo? Povsod so kot gore temne, pritajene hiše. Kdo živi za temi slepimi okni? Kaj ko bi vstopil v eno izmed hš, se povzpela na najvišje nadstropje (tam žive vedno najbolj siromašni, preprosti in dobri ljudje) in potrkal na vrata? Bi mi odprli? Bi pomagali? To možnost sem pustil za skrajni primer in šel dalje.

Prišel sem do reke. Pred mostom je stala dolga kolona vojaških komionov. Vojaki so stali v gruclah pred vozili, kadili in se glasno razgovarjali. Razločil sem le posamezne besede. Jasno mi je bilo le to, da preko mostu ne morem. Vrnil sem se nazaj.

Jelo se je daniti. Kaj sedaj, kam naj grem, kaj naj storim? Spomnil sem se Vladasa Ničkusa, ki mi je nekoč dejal: »Ljudje smo kljub vsemu ljudje. Tudi v Litvi, kakor povsod drugod, je večina ljudi dobrih.« In tedaj sem sklenil, da se bom poslužil tiste možnosti, ki sem si jo bil prihranil za skrajni primer. Poskusil sem pri prvih vržnih vratih. Bila so čvrsto zapahnjena. Poskusil sem pri drugih. Tudi ta so bila zaprta. Takisto tudi tretja, četrta, peta... Navsezadnje sem prišel do vrat, ki so bila odklenjena. Povzpela sem se v peto nadstropje. Na vratih sem bral imena lastnikov stanovanj. Pri levih vratih sem vzel vizitko, jo vtaknil v žep, sam ne vem zakaj, in po-

zvonil. Brezupnost mojega položaja se mi je zdela še bolj klavrna, ker nisem imel v revolverju nobenega naboja več. Če so za vrata sovražniki, me bodo lahko zgrabili z golimi rokami.

Zdajci so se vrata odprla. Hlastno sem spregovoril nekaj ruskih besed. Vrata so se zaloputnila. Tišina. Hotel sem še enkrat pozvoniti, ko so se vrata spet odprla.

— Kdo pa ste? — je vprašal po rusko moški glas.

— Ruski inženir sem. Nisem uspel oditi. V mestu so Nemci.

Vrata so se znova zaprla. Zdaj sem slišal za vrata šepetanje. Nestrpno sem čakal. Šepet je prestal. V ključavnici je zaškrtal ključ. Vrata so se odprla.

— Vstopite!

Oddahnil sem se. Prišel sem v stanovanje profesorja matematike Jonasa Šekejtisa. Kaj bo dalje, ne vem. Profesorja je moj prihod zbehal od smrti in vendar mi ni odrekel gostoljubja. V stanovanju živi le s svojo ženo, ki na domu privatno poučuje klavir. Sodeč po zunanosti, je Židinja. Postlala mi je na tleh v majhni sobici zraven kuhinje. Tukaj si vse to tudi zapisujem. Zvezek mi je dal moj gostitelj. Kaj mi bo prinesel današnji dan? Ne vem in se tudi bojim o tem razmišljati.

Ko sem se zbudil, sem se naslonil na blazino in se topo zastrmel v strop. Iz kuhinje sem slišal pritajene glasove. Profesor in njegova žena sta se pripravila o tem, kaj naj z menoj napravita. Žena je rekla, naj ostane toliko časa, da se bo položaj razbistnil. Slišati je bilo tudi radio, ki je poročal o naglem nemškem prodiranju.

— Vidiš, — je rekla, — čez dva ali tri dni bo Kaunas že daleč od vojn. Tukaj se bo nekako umirilo in tedaj bo Vladimir odšel. Zdaj pa je zanj še nevarno.

Ko sta menila, da sem se že zbudil, sta prišla v sobo in mi povedala, naj ostanem pri nju tri dni. Vedel sem kaj tvegata, zato sem odkimal in rekel:

— Ne vem, kako naj se vama zahvalim za gostoljubje, vendar moram iti. Odsel bom, ko se bo stemnilo. Moram se prebiti do svojih.